

SLOVENSKI NAROD

iznaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrst a Din 4. — Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažljova ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.

Poština hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Kongres cest v Ljubljani

Ljubljana, 6. junija. Pred nekaj dnevi se je zvedelo, da bo prišel na svečano otvoritev prvega jugoslovenskega kongresa za ceste, ki je prirejen pod pokroviteljstvom N. Vis. kneza namestnika Pavla, osebno tudi predsednik vlade dr. Milana Stojadinovića, častni predsednik tega kongresa. Meščani mesta Ljubljane, člani JRZ, so sklenili ob tej priložnosti priti na kongres. Vlada dr. Milana Stojadinovića, ki se zadržuje v Ljubljani, predsednik kr. vlade dr. Milana Stojadinovića. Danes zjutraj okrog 9. so prišli na železniško postajo večje skupine ljubljancev, pristavež JRZ, da se udeležijo svečanega sprejema predsednika vlade. Do prihoda beogradskega brzovala na ljubljansko postajo se je tužbrala velika množica ljudstva, za katero je bil kolodvorski peron premajhen. Zato je dr. Stojadinovića pričakovalo še pred kolodvorom veliko število ljubljancev. Nekoliko po 10. uri je privozil na železniško postajo brzi vlak. Železničarska godba kluba železničarjev JRZ je zaigrala pozdravno koraknico. Sprejema predsednika vlade se je udeležil ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ban savske banovine dr. Ružić, predsednik ljubljanskega društva za ceste dr. Vrhunc, predstavniki kongresa za ceste, zatem podpredsednik ljubljanske mestne občine dr. Ravnihar, kot zastopnik banovinskega odbora JRZ dr. Azman, v imenu krajevnega odbora JRZ g. Novak, narodni poslanci gg. dr. Koče, dr. Šemrov in Kersnik, ravnatelj Jadranske podnauške banke g. Činovski, ravnatelj železniškega direktorija v Ljubljani dr. Bončina, predsednik zveze fantovskih odsekov g. Žitko, celjski župan g. Mihelič, mariborski podžupan Franjo Žebot, predstavnik mladine JRZ g. Smersu, predsednik akademskih mladine Slovenski jug g. Fišer in številni drugi.

Predsednik kr. vlade dr. Milana Stojadinovića je izstopil iz vlake v spremstvu gradbenega ministra Dobrovoja Stošovića in šefov kabineta dr. Protiča in Tufegđića. Ministrskega predsednika je pozdravil ob prihodu ban dravske banovine dr. Marko Natlačen ter mu zaželel pristočno dobrodošlico. Za njim je izrekel svoje pozdrave v imenu kongresa za ceste dr. Vrhunc, dalje tainik krajevnega odbora JRZ g. Novak, kot predsednika JRZ je pozdravil dr. Stojadinovića predstavnik ljubljanske mladine JRZ g. Smersu, v imenu akademskih mladine Slovenski jug pa g. Fišer.

Po pozdravnih govorih je poština godba zaigrala državno himno, nakar je zbrana množica priredila navdušene ovacije Nj. Vel. kralju. Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in visokim gostom. Predsednik vlade dr. Milana Stojadinovića je odšel skozi gost špalir, ves nasmejan in dobro razpoložen z železniške postaje ter odzdravljaj navdušeni množici. Z avtomobilom se je s spremstvom odpeljal na ljubljanski velesejem. Množica ljudstva, ki se je zbrala k sprejemu predsednika vlade na kolodvoru, je nato razvila dolg sprevod ter odšla na čelu z godbo po ljubljanskih ulicah ter vzklikala Nj. Vel. kralju, knezu namestniku Pavlu in voditelju Slovencev dr. Antonu Korošcu. Pred vzhodom velesejema so predsednika vlade dr. Stojadinovića ter njegovo spremstvo, v katerem sta bila poleg drugih tudi gradbeni minister g. Stošović, prometni minister dr. Mehmed Spaho, pozdravili predstavniki velesejema, nakar so se visoki gostje podali v prostore kjer je razstava cest. Tu je predsednika vlade pozdravil inštruktor g. Avgust Praprotnik. Predsednik vlade si je v spremstvu ministrov dr. Spaha in Stošovića ogledal natančno vsa razstava ter se posebno zanimal za razne grafike, s katerimi je prikazano celotno stanje naših cest. Iz glavnega paviliona razstave Ceste so se podali v italijanski oddelek te razstave, kjer je predsednika vlade pozdravil italijanski poslanec Mario Nordio, za njim pa inž. G. Butorac. Visoki gostje so nato odšli v francoski paviljon, kjer jih je pozdravil francoski konzul g. Remard, nato pa si je predsednik vlade ogledal še ostale oddelke ljubljanskega velesejema ter se pri odhodu vpisal v velesejsko knjigo.

Dr. Milana Stojadinovića je zatem odšel s svojim spremstvom v Trgovski dom, kjer je bil napovedan prvi jugoslovenski kongres za ceste. Pred vzhodom v trgovski dom so pozdravili predsednika vlade predstavniki kongresa. Visoki gostje so se podali nato v svečano dvorano Trgovskega doma. V spremstvu predsednika vlade so bili med drugimi tudi odposlanec Nj. Vel. kralja ter odposlanec Nj. Vis. kneza namestnika Pavla inž. polkovnik Hadži Popović, minister dr. Mehmed Spaho in gradbeni minister Dobrovoja Stošović. Med tem časom so se v dvorani že zbrali predstavniki društva za ceste iz raznih mest naše države, ki so z dolgotrajnim anjavanjem in navdušenimi vzkliki pozdravili prihod visokih gostov. Poleg odposlanca Nj. Vel. kralja in Nj. Vis. kneza namestnika Pavla ter omenjenih ministrov so bili v dvorani ban dravske banovine dr. Marko Natlačen, ban savske banovine dr. Ružić, podban dravske banovine dr. Majcen, zastopnik nemškega društva za ceste Fritz Dorson, zastopnik italijanskega društva za ceste Nordel, podpredsednik ljubljanske občine dr. Ravnihar, zagrebški župan dr. Pejić, osiječki župan dr. Božić, župan

Suška g. Ružić, celjski župan g. Mihelič, mariborski podžupan g. Franjo Žebot, ter zastopniki iz Beograda in drugih jugoslovenskih mest. Navzočni so bili tudi narodni poslanci dr. Koče, dr. Šemrov in dr. Kersnik, pomočnik gradbenega ministra inž. Josifović, načelnik tehničnega oddelka banske uprave inž. Skaberne, ter načelnik oddelka za ceste v gradbenem ministrstvu inž. Fucelč.

Kongres je nekoliko po 11. otvoril predsednik jugoslovenskega društva za ceste bivši minister Svetislav Milosavljević, ki je pozdravil vse navzočne ugledne osebnosti, se zahvalil kr. vladi za dosežane razumevanje na tem polju ter končno zaprosil, da vlada tudi v bodoče nakloni svojo pozornost delu tega društva za zboljšanje naših cest.

Prebrali so nato vdanostne, oziroma pozdravne brzojavke, ki so bile poslane Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, kar so vsi navzočni sprejeli z dolgotrajnimi navdušenimi ovacijami. Predsednik je zatem prebral tudi pozdravno brzojavko, ki jo je poslal notranji minister dr. Anton Korošec kongresu in v kateri mu želi uspešno delo. Predsednik je zatem dal besedo dr. Vrhuncu, predsedniku društva za ceste v Ljubljani, ki je v svojem govoru poudaril, da vprašanje zgraditve cest ni samo prometno in gospodarsko vprašanje, pač pa tudi vprašanje, ki je ogromnega pomena za ves narod in za narodno obrambo.

Za dr. Vrhuncem je govoril gradbeni minister Dobrovoja Stošović, ki je dejal: Gospod odposlanec Nj. Vel. kralja in Nj. kr. Vis. kneza namestnika, gospod predsednik kr. vlade, gospodje bani, gospodje! V imenu kr. vlade imam čast pozdraviti prvi kongres jugoslovenskega društva za ceste. Ta današnji kongres je dokaz napredka in uspeha tega našega mladega društva. Je dokaz odlične volje vseh članov društva, da po lastni pobudi in brez kakršnih koli nagrad in časti posvetijo svoje sile in svojo intelektualno ter fizično silo za zadovoljevanje ene najnujnejših potreb sedanjih in bodočih generacij kraljevine Jugoslavije. To je potreba po izboljšanju in izpopolnitvi naše cestne mreže. Potreba po modernizaciji cest v naši državi obični vsak državljan; v prvi vrsti pa kmet, ki mnogo trpi zaradi slabih prometnih razmer in ki večino po več mesecev ne pride na trg in do drugih krajev, kjer bi mogel kupiti vse, kar mu je potrebno in kjer prodaja svoje proizvode. Drugi je trgovec, ki tudi ne more razviti svoje delavnosti v popolnem obsegu zaradi slabe zveze med tržišči, na katerih prodaja in kupuje. Naša mlada industrija tudi trpi zaradi slabih in neznosnih cest, ki otežujejo njeno redno oskrbovanje s surovinami in plasiranjem gotovih izdelkov, naše nenadkriljive naravne lepote pa ostajajo tako nedostopne, z njimi pa tudi ogromni viri dohodkov. Tudi razvoj našega avtomobilizma vpije po zboljšanju cest. Končno pa se mora vsak izmed nas vprašati: Ali ne bi morda dobro urejene ceste mnogo doprinesle k večji povezanosti med posameznimi našimi kraji in ali ne bi pomagale tudi našemu medsebojnemu vzpostavljanju in razumevanju? Z eno besedo ali ne bi zboljšane ceste koristile tudi naši duhovni edinstvi in formalno temu, kar v resnici smo — našemu bratstvu, naši popolni solidarnosti, skupnim ciljem in enotni akciji? (Živio! Dolgo odobravanje.) Za te cilje se dobrohotno prizadeva z vsemi svojimi naporji jugoslovansko društvo za ceste, z vsem svojim članstvom, od dneva njegove ustanovitve pred štirimi leti.

Ob pomoči dnevnega časopisja in svoje ga lista »Glasnik«, s predavanji, filmi o tehnični izdelavi, finansiranju in ekonomičnosti sedanjih cest, s svojimi razstavami najprej v Beogradu, zatem v Zagrebu in Ljubljani, se je društvo za ceste posrečilo spoznati se z razmerami, ki vladajo po teh ali onih krajih ter se prepričati o potrebi zgraditve sodobnih cest ter o njihovih splošnih in narodnih in državnih koristih. Zato gre vsem članom jugoslovenskega društva za ceste popolno priznanje in hvaležnost tako kraljevske vlade, kakor tudi vsega jugoslovanskega naroda za napore, s katerimi je podpiralo dozdaj to delo, in s katerimi bo tudi v bodoče skrbelo za izpopolnitev cestnega omrežja. Drugi činitelj je delo kr. vlade. Naj mi bo dovoljeno, da to delo vsaj nekoliko osvetlim.

Kakor je znano je graditve sodobnih cest novost za ves svet, tako tudi za nas. Prve takšne ceste, na katere naletimo po drugih modernih in naprednih državah, so stare komaj 30 let. Nekatere teh držav so izpopolnile svoje cestno omrežje s takimi cestami, nekatere so s svojimi deli že pri kraju, druge pa delajo s pospešenim tempom.

V naši državi v prvih 17 letih od zedinjenja ni bila, ali pa ni mogla biti posvečena zgraditvi sodobnih cest nobena pozornost. Šele leta 1935 je zapel tako rekoč prvi kramp na starih in neznosnih cestah da bi se zgradilo mesto njih sodobne ceste. Od leta 1935 do konca 1937 je bilo zgrajenih 540 km novih cest, delo pa se dalje opravlja še na kakih 445 km, in te ceste bodo povečini že do konca letošnjega leta dograjene. Tako bo prvih tisoč km naših cest sposobnih za udoben in ekonomičen promet. Na tem novem cestnem omrežju je položeno 238.000 kv. metrov cementnega betona, 510.000 kv. metrov asfalta in 525.000 kv. metrov cest pa je zgrajenih z drobnimi kockami. Od začetka teh del je našlo zaposlitev

125.000 delavcev in je bilo podeljenih 4 milijone din mezd, z deli v kamnolomu in po tovarnah pa skupno 6.500.000 din. Vsa ta dela so bila financirana iz kreditov, ki so bili odprti na pobudo predsednika vlade in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića (živio!) ter iz milijardnega posojila za javna dela iz leta 1935. Toda ti krediti bodo v glavnem uporabljeni v teku te gradbene sezone in bo s tem uspešno končana prva etapa teh del, ki je nekaj poskus graditve sodobnih cest v naši državi. V teku prihodnjih mesecev bodo naša posamezna tehnična podjetja s celotno njihovo organizacijo in delavstvom končala z deli, ki so jih prevzela, gotova naša druga podjetja pa proučavajo s svojo organizacijo in tehničnimi pripravami za posle pri graditvi cest. V takšnih okoliščinah je postavljeno vprašanje, ali hočemo in moremo ostati pri prvi etapi graditve sodobnih cest? Odgovor vlade na to vprašanje je: Ne samo, da hočemo, pač pa tudi ne moremo ostati pri tem. (Tako je, živio!) Nasprotno! Hočemo in moramo iti brez prestanka naprej. (Tako je, živio!)

Prenehali bomo s tem delom takrat, ko bo dograjen zadnji kilometer naših državnih in banovinskih cest in popolnoma pripravljen za sodoben promet. (Viharno odobravanje. Živio! dr. Stojadinovića! Živela vlada!) Čeprav je kr. vlada pod predsedništvom dr. Stojadinovića (živio! Stojadinovića!) že dozdaj storila tudi na tem polju državne delavnosti več kakor pa na bilo storjenega v kateri koli prejšnji dob od zedinjenja do 1935 leta, vendar ne more ostati prekrščen rok in se zadovoljiti samo z doseženi doseženimi rezultati. Kakor nam je znano po pravkar izdani uredbi o državnem posojilu štirih milijard din, je po odloku kr. vlade odobrenih naknadno ena milijarda din gradbenemu ministrstvu (živela vlada!). Ta denar bo uporabljen za izboljšanje sedanjih cest ter nekatera druga javna dela. S temi novimi sredstvi, ki so iz prve tranše posojila že stavljeni na razpolago gradbenemu ministrstvu (Viharno odobravanje. Živela vlada!) bomo kljub neolajni in nedovoljni propagandi z gotove strani nadaljevali z začetnim delom ter se tako približevali stopnja našemu končnemu cilju. Tudi ta nova milijarda din bo stavljeni na razpolago za izpopolnitev in zboljšanje cest ter drugih javnih del. Prav hitro pa bo prišel trenutek, ko bo dograjenih še drugih tisoč kilometrov cest. (Živela vlada! Živio! dr. Stojadinovića!) Te ceste bodo mogle zadovoljiti sodobnim prometnim potrebam, potrebam narodne obrambe in turizma. (Dolgotrajni vzkliki Živio!)

Kljub tolikim naporom pa bo ostalo še nedograjenih 8.000 km slabih državnih cest in trikrat tolikšno število banovinskih cest. Kaj naj potem storimo s tolikšnim tehničnim delom, z dragocenim gradivom in mnogostrovnim delavstvom. Ali naj dovolimo, da po zgraditvi drugih tisoč kilometrov naših cest tehnična organizacija, državna in zasebna razpade, da dragoceni inventar zasebnih podjetij zarjavi, predno bi se amortiziral ter da med delavstvom nastopi ponovno nezaposlenost? V takšnih razmerah se morate dalje vpraševati: Kaj namerava kr. vlada podvzeti, da se odstrani takšni pomisleki in ki dvomi? Kakor drugi tako je tudi vlada stala pred tem vprašanjem, ter občutila isto potrebo, da se vprašanje graditve neizpopolnjene cestnega omrežja in modernizacije cest, državnih in banovinskih rešijo. Tega vprašanja pa ni mogoče radikalno in dokončno rešiti brez zagotovila stalnih letnih sredstev, sredstev, ki bi bila izven okvira proračunskih kreditov.

Srečen in prepričan sem, da boste imeli tudi vi isti občutek, ki ga — morem na tem svečanem sestanku izraziti, namreč, da je kr. vlada na svoji pretekli seji sprejela moj predlog in predpisala uredbo z zakonsko močjo o državnih in banovinskih cestnih fondih v smislu pooblastila, ki ga je dal ministrskemu svetu finančni zakon za tekoče proračunsko leto (Živela vlada!). S tem se je uresničilo štiriletno sen našega društva in vseh jugoslovenskih državljanov, ki so leta in leta prosili za zgraditev dobrih in sodobnih cest. Državni cestni fond predvideva dohodke, ki niso odvisni od državnega proračuna, in to so: 2 tretjini vseh letnih dohodkov državnega fonda za javna dela, v katerega se shajajo trošarina na cement in bencin, dalje dohodki od raznih vozil, dohodki od izredne uporabe državnih cest, od prevoza blaga po železnici, dohodki od nepremičnin vzdolž obstoječih cest, določenih taks po sklenjenih dogovorih za zgraditve sodobnih cest, kakor tudi razni drugi manjši dohodki. Podobni dohodki so predvideni tudi za banovinske cestne fonde. Kakor se vidi, bodo morali največ prispevati za zgraditve modernega cestnega omrežja oni, ki bodo tudi največ te ceste uporabljali.

Po osnutku bi znašal dohodek državnega cestnega fonda na leto 80 milijonov din. Ta vsota se bo v prihodnjih letih znatno povečala in moremo pričakovati, da se bo hitro podvojila. Ker se bo po financiranju del iz cestnega fonda vršilo z najetjem posojil v državi in v inozemstvu na podlagi dohodkov teh fondov, je že v prvem letu od ustanovitve cestnega fonda podana možnost, za najetje posojila ene milijarde 500 milijonov din. S to milijardo in pol, plus pol milijarde, ki je stavljeni na razpolago gradbenemu ministrstvu za zgraditev cest iz 6%nega emisijskega posojila za velika javna dela in državno obrambo, bomo mogli v prihodnjih 6 letih po veliki večini že izpopolniti naše cestno omrežje

(Živela vlada! Živio! dr. Stojadinovića!)

Ti dve milijardi din bo kr. vlada porabila za nove ceste in za moderniziranje dosedanjih cest takole:

Dograjena bo mednarodna cesta od madžarske meje preko Subotice, Novega Sada, Beograda, Kragujevca, Jagodine, Niša, Pirota do bolgarske meje. (Dolgotrajno ploskanje in odobravanje.) Zatem bo vzpostavljena neposredna zveza Beograda z Zagrebom in Ljubljano in dalje do Kranja in Jesenice do državne meje. (Viharno odobravanje.) Vzpostavljena bo tudi zveza Ljubljana — Logatec — italijanska meja, zgrazena bo cesta Ljubljana — Celje — Maribor, dalje Ljubljana — Sušak. (Dolgo ploskanje in odobravanje) ter od Sušaka ob morju preko Novega — Senja — Splita — Metkovića — Dubrovnika — Kotorja — Bara do albanske meje. Zgrajena bo zveza Zagreb — Varaždin — madžarska meja, zatem Zagreb — Karlovac — Sušak ter zveza Sarajeva preko Banjaluke z Zagrebom, zveza Beograda z Romunijo preko Vrška, zveza Beograda s Sarajevom, Mostarjem in Dubrovnikom (Dolgo ploskanje in odobravanje), turistična cesta ob Donavi od Velikega gradista do Kladova (Ploskanje in odobravanje); zveza Niša preko Skoplja-Djevdjelije z grško mejo in zetske banovine z drinsko in vardarsko. Poleg tega bodo zgrajene še nekatere druge cestne zveze, ki so predvidene v tem šestletnem načrtu.

Preostaja še važno vprašanje v zvezi s tem obsevnim delovnim programom kr. vlade, o katerem bi vam žele dati gotovo pojasnila. To vprašanje je tempo dela. V tem pogledu stoji kr. vlada na principelnem stališču, da se ceste v naši državi grade z našimi finančnimi sredstvi, našim gradivom in našo delovno močjo. V kolikor pa naša sredstva in tehnična organizacija ne bo zadostovala za izvedbo tega programa, kr. vlada ne bo zavrnila sodelovanja tujega kapitala in tehnične organizacije ne bi zadostovala za izvedbo kapitala in naši tehnični organizaciji. Pri tem pa bo pazila na pogoje tega sodelovanja, na možnost in kapaciteto naših tržišč, gradiva in naše delovne moči.

To je torej dosedanje delo in bodoči program vlade dr. Milana Stojadinovića (Živio! dr. Stojadinovića! Živela vlada! Dolgotrajno ploskanje). V tem svečanem in pomembnem trenutku, ko stopamo v novo dobo našega prometnega življenja, bi bila moja pojasnila, ki sem vam jih danes podal, nezadostna, ako ne bi opozoril tudi na najpomembnejšega činitelja pri tem grandioznem načrtu, pred katerim stojimo in za katerega so zagotovljene in začete že vse priprave.

Naj mi bo dovoljeno, da v imenu kr. vlade izjavim, da je prvi dal pobudo in da je stalno opominjal na izvedbo tega načrta za izboljšanje naših cest Nj. Vis. knez namestnik Pavle, visoki pokrovitelj današnjega kongresa. (Vsi navzočni vstanejo in vzkliknejo: Živio! knez namestnik! Živio! kralj! Živio! kraljevski dom!) Njegovo stalno in nam vsem dobro znano prizadevanje se ne kaže samo pri izpopolnitvi naše kulturne, gospodarske in obrambne moči, pač pa se razširja tudi na izpopolnitev našega cestnega omrežja. Tudi ta grandiozni načrt, pred katerim stojimo, je delo neomajne vere Nj. Visočanstva (Vsi navzočni vstanejo in vzkliknejo: Živio! knez namestnik!). Za izvedbo tega načrta se neumorno prizadeva častni predsednik tega kongresa in predsednik kr. vlade dr. Milana Stojadinovića (Živio! dr. Stojadinovića!)

Vi, ki ste na čelu naše zasebne tehnične službe in jaz, ki predsedujem naši državni tehnični službi, moramo imeti vedno pred očmi to visoko voljo in ji moramo vdano slediti. Težki posel, pred katerim stojimo, bomo zmagali toliko lažje, ker smo prepričani, da te ceste, ki bodo v bližnji prihodnosti zgrajene, ne bodo služile nikomur izmed nas posamič, niti ne bodo služile samo današnji jugoslovanski generaciji, pač pa jih gradimo v dobrobit vseh bodočih pokolenj našega naroda. Gradimo jih s hvaležnostjo do naših slavnih očetov, ki so nam zapustili dragoceno dediščino, ki nam je dala naš nacionalni prestiž. Kakor oni tako moramo tudi mi storiti vse, da bomo storili za narod, kar od nas zahteva. To je naš program in to je naš cilj.

Govor ministra Stošovića so vsi navzočni pozdravili z viharnim ozkikanjem in ploskanjem.

Za gradbenim ministrom Dobrovojem Stošovićem je govoril inž. Dabić, ki je prebral poročilo kongresa in tole resolucijo: Ker uvidevamo, da je treba začeto delo po zgraditvi in modernizaciji naših cest brezpogojno in v večji meri nadaljevati tako v interesu socialnega, kulturnega in gospodarskega dviga našega naroda, kakor tudi v interesu naše narodne obrambe, smatra jugoslovansko društvo za ceste, da je v prvi vrsti potrebno:

1. da se predhodno točno določi tehnični in finančni program del za daljšo dobo, da bi bili s tem zagotovljeni pravočasno sistematsko pripravljeni elaborati, in da bi se dala možnost domačim podjetjem, da si z ozirom na obseg teh del in na njihov finančni načrt pravočasno nabavijo vse potrebni inventar za moderno graditev cest in s tem postanejo zmogljive za takšno graditev v večjem obsegu. Ta dela morajo v narodnem in gospodarskem interesu naše države izvajati samo domača podjetja.

2. da se čimprej izda zakon in uredba z zakonsko močjo o avtonomnih cestnih

fondih, v katere naj bi se stekali vsi dohodki od uvoznih carin, trošarin ali drugih dajatev, v kolikor se neposredno ali posredno plačujejo za promet po cestah.

3. da se izpopolni potrebna reorganizacija tehnične službe v gradbenem ministrstvu z ustanovitvijo stalne in avtonomne generalne direktije za graditev cest, s potrebnim številom terenskih tehničnih sekcij; da se v zvezi s tem ublaže in izpreme določila zakona o državnem računovodstvu, v kolikor se nanašajo, na odobritev in gradnjo del čisto tehničnih oddelkov; dalje smatra, da je treba tehnične oddelke oddvojiti iz pristojnosti okrajnih načelstev in jih staviti pod izključno pristojnost tehničnih oddelkov banskih uprav.

4. da se še bolj intenzivno nadaljuje z podvzetimi ukrepi za pospeševanje našega turizma, v prvi vrsti z zgraditvijo nedograjenih in modernizacijo dosedanjih turističnih cest. Pri tem je treba imeti pred očmi zvezo teh cest z glavnimi središči v naši državi.

5. da se povečajo krediti za redno vzdrževanje cest ter da se zboljšajo delovni pogoji cestarjev in cestnih nadzornikov in da se njihove nagrade povečajo; da se pri vseh banskih upravah uvedejo brezplačni tečajji za cestarje in cestne nadzornike, in

6. da se uvede zakon o uvedbi obvezne delovne službe pri nas in da se dosedanje prisiljeno delo, tako imenovani kuluk, ukine in nadomesti s posebnimi dokladi.

Citanje referata in resolucije je bilo tudi sprejeto z aplavzom, pa je predsednik kongresa bivši minister Svetislav Milosavljević zaključujoč kongres rekel naslednje:

»Jugoslovansko društvo za ceste kot matica društev za ceste v Ljubljani, Zagrebu, Novem Sadu in Beogradu, tolači razpoloženje in mišljenje vseh krogov naše države, zainteresiranih na cestnih vprašanjih in se je doslej dvakrat z resolucijo obrnilo do vlade, zakonodajnih teles in cele javnosti, prvič 30. oktobra 1937, s plebarni seje svoje glavne uprave, drugič ob tej svečani priložnosti v Ljubljani na prvem kongresu jugoslovenskega društva za ceste. Srečen sem, da lahko v imenu glavne uprave izjavim, da naša resolucija od 30. oktobra ni ostala vrtava beseda na papirju. Mnoga v njej izražena vprašanja glede gradnje novih modernih cest ter moderniziranja in boljšega vzdrževanja obstoječih cest so že službeno vzeta v razpravo, nekatera tudi koristno in pravilno rešena.

Iz današnje izjave gradbenega ministra g. Stošovića, smo z velikim zadovoljstvom zvedeli za nove važne sklope kr. vlade, ki bodo brez vsakega suma omogočile intenzivni razvoj gradnje in moderniziranja naše cestne mreže. Zato se v imenu glavne uprave najpričnejše zahvaljujem Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, ki z navjivosti mesta kaže interesiranje in izvaja vpliv v vprašanje gradnje in moderniziranja cest v naši državi. Zatem se toplo za hvaljujem predsedniku vlade g. dr. Milanu Stojadinoviću, gradbenemu ministru g. Dobrovoju Stošoviću in vsem članom vlade za vse, kar so na tem področju dosedaj storili. Obenem prošim naj bi vlada tudi današnji naši resoluciji poklonila potrebno pažnjo za splošno dobro države in naroda. Zaključujem to sejo I. kongresa Jugoslovanskega društva za ceste in še enkrat pozdravljam vse navzoče. Živio!«

Prisotni so z aplavzom in vzkliki sprejeli govor g. Milosavljevića, nakar je predsednik vlade g. dr. Stojadinovića ko se je poslovil od prisotnih, odšel v spremstvu gg. ministrov dr. Spaha in Stošovića ter banov gg. Natlačen in Ružića v banski dvor. V banskem dvoru je ban dr. Natlačen priredil v čast predsednika vlade in ministrov svečan intimen banket. Banketu so prisostvovali tudi nekateri ugledni gostje, ki so bili navzoči na kongresu.

Ban dr. Natlačen je v svojem nagovoru naglasil, da ni samo slučaj, da se I. Jugoslovanski kongres za ceste vrši ravno v Ljubljani in da je prva cestna izložba prirejana v prestolnici Slovenije. Rekel je med drugim: »Slovenija leži na zelo važni prehodni točki med romanskim zapadom in nemškimi severom ter jugoslovanskim vzhodom. Geopolitični značaj Slovenije je danes vse važnejši, ko vemo, da se dravska banovina na skrajnem zapadu Jugoslavije nahaja med dvema velikima državama, Dravska banovina tvori vrata v Jugoslavijo in ta vrata je treba dostojno urediti in odpreti, tako da tujec, ki pride na našo državno mejo, ne misli, da se na naši meji končava Evropa. Nato se je g. ban zahvalil predsedniku vlade, ker se je osebno udeležil današnjega kongresa, kar dokazuje, da se približuje oni čas ko bomo tudi mi dosegli stopnjo, ki je potrebna, da bo naša država postala privlačna za tujce iz severozapadnih držav Evrope. Končno je ban izrazil željo naj bi skupna prizadevanja dosegla čim prej in čim popolneje uspehe na korist države, v čast in ponos našega mladega kralja Petra II. (Živio!)

Po banu g. dr. Natlačen je govoril predsednik kongresa g. Milosavljević, ki se je zahvalil predsedniku častnega odbora kongresa za ceste predsedniku vlade dr. Milanu Stojadinoviću, da je bil tako ljubezljiv in osebno posetil svečano sejo kongresa, pa na ta način izrazil čisto moralno podporo glavni upravi Društva za ceste ter vsem njegovim članom. Objavljamo, da bo drugo zasedanje kongresa 1. avgusta 1938 v Beogradu.

Med prazniki na velesanju

Letos je na velesanju vse bolj velesajmsko kakor je bilo druga leta

Ljubljana, 7. junija. Naj bodo presoje o velesanju še tako ugodne ali pristranske, vsak bo moral objektivno priznati, da sedanji velesajm ni kakor ni povsem takšen, kakršni so bili prejšnji. Ne, celo povsem drugačen je, če že operiramo z optimizmom; vse je bolj živahno, bolj stvarno in poslovno, bolj velikopotežno in skratka velesajmsko. To bi bil seveda le novinarski glas, ki bi se prve dni ne oblegale sejmšči izredne množice obiskovalcev. Glas množice je pa glas božji. Velesajm je v resnici velika reč.

Morda je kdo mislil, da bodo na velesajmu razstavili v resnici naše ceste ali kakor pravimo »naše cestno mizerijo«. V tem pogledu smo seveda zaračunani. Za Merkurjem hrbtom so postavili desetega brata, a ne v cestno lužo, temveč na deseto trato ob tlakovanih cestah. Deseti brat je pristen, cestista, pa bodo se baje postala pristna naša. V polodprtem prostoru ob paviljonu M se vse blešči; razstavljen je umetni kamen, izdelki za razne namene. Ljudje, ki nekoliko poznajo gradivo, se vprašujejo, ali razstavlja italijanska tvrdka. Toda nad prostorom je napis iz črk »19. stoletje«. »Alpeko«. Naša podjetja so pokazala, da znajo delati moderne ceste in da izdelujejo izvrstni umetni kamen. Zato obiskovalci tudi ne obdajoje s takšnim svetim strahom, modela nemške avtomobilske ceste v paviljonu N, zlasti še, ker so modeli o naših cestah v paviljonu M mnogo lepši. Mi smo mojstri v izdelovanju modelov, zakaj bi ne postali tudi mojstri pri cestnih delih? — se vprašujemo, ko primerjamo razstavno gradivo tujih tvrdk z našim. Brezmišna množica, ki je romala med prazniki skozi paviljone, je najboljše ocenjevalec. Razstavno gradivo v paviljonu M je nedvomno dobro, ker je budilo med obiskovalci toliko pozornosti in odmevov. Ljudje se so ustavljali pri sleherni sliki in drug drugemu razlagali vse, kar so videli. Navduševali so se nad jadranjsko cesto, razvneli so se do ogorčenja, ko so primerjali, kako kratka bi bila vožnja, če bi... Toda v ta paviljon se še povrnemo.

Seveda, na velesajmu tudi ni vse tako idealno, n. pr. najstrašnejši je križev pot skozi paviljone v takšni gneči. Vročina in gneča sta pod vsako kritiko, da človek mora zabavljati hočeš nočeš. Na avtomobilski razstavi se pa tudi vse tako blešči,

da je razumljiv sveti strah pred avtomobilom. Toda težko je iti mimo avtomobilov, če si bil na cestni razstavi. Ali ni tudi to del cestne razstave, ali ni v teh vrstah bleščečih avtomobilov prav tako godba bodčnosti kakor v tistih lepih drht projektičnih cest na modelih in risbah v paviljonu M?

Se celo v »šilvskem« paviljonu, kjer so vsako leto napredovali vsi najnovejši izumi tega sveta in vse sladkosti po dinarju je mnogo manj idilično. Celo trapišči prodajajo svoje blago v slogu večjega optimizma in gospodarskega poleta. V obeh silistijskih paviljonih so obiskovalci opazili na prvi pogled, da so letos razstavljali en posvetilo mnogo večjo pozornost aranžmaju. O razstavi tekstilnih izdelkov so obiskovalci upravičeno vzklicali, da je krasna. Zdi se, da so tu in tam imeli vmes prste arhitekti. Če govorimo o okusni ureditvi razstav, naj mimogrede omenimo razstavo ženskih domačih obrti; da je ta razstava lepa ne le po razstavljenem blagu, temveč po ureditvi, se strinjajo vsi obiskovalci. Prav tako so skušali pokazati mizarji, da jim film estetski cut ni tuj. Zda; razstavljeno pohištvo ni le blago, ki čaka kupca kjerkoli, bodisi v skladišču ali na razstavi, temveč je v resnici razstavno blago. O tem se bo še treba pomeniti in povedati, kaj so nam pokazali mizarji in pohištvena stroka sploh novega.

Razstava francoskih knjig je v zatišju, kjer ne valovi tako velika množica in kjer ljudje brez hlastanja iščejo v naslovih knjig imena znanih jim pisateljev. Zato se na tej razstavi ustavljajo le ljubitelji knjig, ki jim knjiga ni le okrasni predmet v knjižni omari. Francoske knjige po večini tudi ne morejo biti okrasek, ker so broširane, a so tem cenejše. Na razstavi so vse knjige napredaj; prodajali bi jih lahko še nekoliko ceneje, a bi prizadeli naše knjigarnice, ki pač ne morejo uvažati knjig pod takšnimi pogoji kakor razstavljalci. Vendar, ali bi ne smela biti dovoljena mala izjema, ko marsikdo tako težko kupi knjigo, ki je je potreben kakor kruha?

Onkraj drevoreda je gospodarski barometer med prazniki kazal prav tako lepo vreme, kakor na tej strani. Sploh pa, kar se tiče raznih barometrov je treba reči, da se vreme zdaj ravna po velesajmu, ne velesajm po njem.

6. nastop št. 8. Starič miren. Njegovi prijatelji, okrog 100 po številu, so zbrani v eni skupini, nekateri tudi, da kritično premore njegovo tehniko na tam polju. Starič dirka v šesti rundi. Prvi je, vsi znaki kažejo, da bo ostal prvi, toda kranjska — slovenska, morda celo jugoslovanska — skromnost: defekt na motorju. Vozni eno rundo s prazno pnevmatiko in prvem kolesu. Osmi runda gre za končni značaj prireditve. Starič v odlični formi, toče levo in desno. Ne samo Slovenci, tudi Italijani burno ploskajo. Starič — ne da bi ljudje morda hipno opazili — vso tri runde izmed desetih ne izpraznjenem zadnjem kolesu, tedaj akoraj smrtonosno vendar! Starič drugi. Vendar pa, da bi bil formalno drugi, je bil gotovo po vsem tam kar je pokazal in dosegel tudi v obeh strokovnjakov prvi, on je bil junek dneva.

In tu pripomnimo: Defekt za defektom za jugoslovanskega prvaka, za slovenskega prvaka kaštev, da o tem malo razmislimo, da se iz naših skromnih razmer izmisi že v Trstu porojena misel: če je kvaliteta človeškega materiala tu, naj bo tudi kvaliteta nečloveškega materiala podana, skratka slovensko javnost bomo opozorili v nekaj dneh na to, da je treba slovenskemu in državnemu reprezentantu odlične kvalitete dati na razpolago motor, ki bo stal na višini moderne sodobne tehnike, da ne bomo spremenišči vedno v skrb, da-li motor funkcionira ali ne, nego da bomo mogli svoje prvake dostojno predstaviti mednarodnemu občinstvu, kar je končno zadeva naroda in države.

Koncert bolgarskih železničarjev

Ljubljana, 7. junija. Da vlada za obiske bolgarskih pevskih zborov vedno enako toplo ter iskreno zanimanje, je dokazal tudi obisk koncerta železničarskega »Narodnega zbora P. R. Slavejkova« iz Ruše, ki se je vršil v nedeljo 5. t. m. v veliki dvorani Filharmonične družbe.

Pevke in pevci so združeni pod vodstvom dirigenta Marina Nikolova v krepak ansambl, poln veselja do petja in muziciranja. Po zvoku je celotni zbor mnogo manj izčiščen in poplmeniten, kot smo bili to doslej od Bolgarov vajeni — računati pa moramo s tem, da živi železničar v takih razmerah, ki niso posebno ugodne za ohranitev po naravi mehkega in polnega glasu. Kljub rezkosti zvoka smo mogli tudi pri tem zboru občudovati smisel

II. razstava Kluba neodvisnih

Otvorjena je bila na binkoštno nedeljo v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 7. junija. Na binkoštno nedeljo je bila otvorena II. razstava Kluba neodvisnih v Jakopičevem paviljonu. Dasi je množico na ta dan privlačil predvsem velesajm in dasi je zaradi legega vremena mnogo ljubljancev, ki so vedno navzoči pri otvoritvi umetniških razstav, odšlo iz mesta, se je v paviljonu vendarle zbralo lepo število občinstva, katerega je zanimalo, kaj so novega razstavili slovenski nadrealisti Stane Kregar, elegantni slikar kompozicijski Maksim Sedej, ki sta oba že razstavila in sta znana naši javnosti ter tretji razstavljalec kipar France Smerdu, Meštrovičev učenec, ki se je prvič predstavil javnosti s svojimi deli.

Prisotno občinstvo in zastopnike je pozdravil član kluba g. Nikola Pirnat, ki je dejal med drugim:

»Pred tremi leti se je skupina mladih absolventov praške in zagrebške akademije predstavila prvi javnosti. Spontano, brez velikih fraz in bombastičnega programa. Bila je to razstava »mladih«. Godilo se ji je, kakor pač vsakemu, ki prvič nastopi. Toda njen debut ni ostal neopazen. Iz te skupine se je po pritegnitvi nekaterih somišljenikov razvil in izkristaliziral Klub neodvisnih. Na lanskem prvi razstavi je obrazložil program kluba tovariš Zoran Mušič. Naj ga v glavnih potezih podčrtam.

Predvsem umetniška resnica! Polnosta svoboda ustvarjanja posameznika, ne glede na kak omejen ali sugeriran program.

Čvrsta tovariška povezanost in brezpogojna klubska disciplina, da se omogoči kar največja intenzivnost dela in plasman del v javnosti.

Klub se je moral boriti s precejšnjimi

zaprekami in predvsem s raznovrstnimi predhodki. Klub neodvisnih? Kakšni neodvisni pa? Kdo pa je danes sploh neodvisen? In ako je, čemu pa razstavlja na prodaj?

Poudarjam, da si je klub nadel ime po mednarodnem združenju umetnikov, ki ima svoj sedež v Parizu. Člani tega kluba so najodličnejši likovni umetniki tega sveta.

Z vztrajnostjo in delom si je klub priobril spoštovanje, navezal je družabne stike in razprlil neutemeljene dvome in predsodke. Predvsem s delom! V teku svojega enoletnega obstoja je lani priredil prvo skupno razstavo. Trenutno sodeluje v vsem članstvom na jugoslovanski likovni razstavi Cvijete Zuzorić v Beogradu, obenem je prav tako v polnem zasedu zastopan na veliki umetniški razstavi v Mariboru. V polnem teku so priprave za skupno razstavo vseh članov Kluba neodvisnih, ki bo jeseni v Ljubljani, in za prvo klubovo razstavo v inozemstvu.

Danes mi je čast otvoriti drugo razstavo kluba, razstavo trojice tovarišev Stane Kregarja, Maksima Sedeja in France Smerduja. Prva dva naši in tuji javnosti znana in priznana, tretji, kipar Smerdu, na nastopa danes prvič z večjo kolekcijo del.

Ker ne poznam umetnosti lepih besed, sklepam: Svojim trem ljubim tovarišem želim največjega uspeha, spoštovano občinstvo, pa prosim, naj si dela pozorno ogleda in se tu in tam spomni, da so namenjena njemu!

Po otvoritvenem govoru so si navzoči ogledali razstavo, ki ji daje kvaliteto razstavljenih slik in kipov prav zavidljivo višino. O razstavi bomo še poročali.

Iz Celja

—c Predavanje za rezervne oficirje bo danes ob 18.15 v dvorani Oficirskega doma v vojašnici kralja Petra. Podobor UROIR v Celju, opozarja vse rezervne oficirje, da je udeležba obvezna in da je treba izostanek opravičiti.

—c Nesreča ne počiva. V soboto si je 13-letna hčerka preužitkarice Anica Potonikova v Brega pri Celju pri padcu zlomila levo nogo v členku. V nedeljo je padel šestletni kovačev sinček Anton Kač iz Bukovega žaka pri Celju s kolesa in si zlomila levo roko v komolcu. Na rešitev ob Šavinih je v petek transmissija zgrabila 28-letnega delavca Jožeta Grobina in mu zlomila levo roko, naš 21-letni zapeljavec. V nedeljo se je peljal 31-letni posestnik Jože Paul ob Sv. Jeronima pri Vranskem po kosilu z motornim kolesom z Rečice ob Šavinih domov. V prikolici sta sedela njegova žena in petletni sinček. Med vožnjo je zadela motorno kolo ob velik kamen in se prevrnilo. Paul je dobil pri padcu težke poškodbe na trebuhu in si zlomil desno roko v zapestju, njegov sinček si je zlomil desno nogo nad kolonom in dobil tudi notranje poškodbe, žena pa se je samo lažje poškodovala. Vsi ponesrečenci razen Paulove žene se zdravijo v celjski bolnici.

—c V celjski bolnici je umrla v nedeljo 52-letna žena strojnega ključavničarja Roza Majerletova z Lipe pri Teharju.

Žrtve nesreče in napadov

Ljubljana, 6. junija. Med prazniki so pripeljali v ljubljansko bolnišnico več žrtev lažjih in težjih nesreč. Najtežja nesreča je doletela 31-letnega železniškega premikarja Fridolina Kokca iz Trbovelj. V nedeljo okrog 9. je skočil z drvečega stroja, nesreča pa je hotela, da je z nogo zašel med tračnice in tako prišel pod lokomotivo tovrnega vlaka, ki mu je zmečkala nogo v členku. V bolnici so morali Kokcu desno nogo amputirati.

Hudo se je ponesrečila tudi 28-letna gostilničarjeva žena Pavla Petkovskova iz Zaplane, ki je padla pod voz in dobila notranje poškodbe, zlomila pa si je tudi levo. — Kuharica Franja Slavičeva iz Ljubljane je doma padla in si zlomila desnico. — Posestnikov sin Viktor Primožič iz St. Ruperta se je večeraj popoldne peljal z motorjem in je na ovinku tako nesrečno padel, da je priletel na obraz. Zateči se je moral v bolnico.

V nedeljo so pripeljali v bolnico precej nevarno poškodovanega raznašalca Franca Riharja iz Medvoda. Na glavni državni cesti ga je podrl neznan avtomobilist in je Rihar dobil precej resne notranje poškodbe. — V soboto zvečer se je vračal delavec Ivan Rotar, zaposlen pri »Slogradu«, s kolesom domov. Med vožnjo je omahnil s ceste in padel na glavo. Enaka nesreča je doletela tudi Jožeta Maličeva, 14-letno delavčevu hčerko iz Ivanjega sela, ki je na binkoštno nedeljo padla s kolesa in se tudi občutno potkolila na glavi.

V bolnici sta morali tudi dve žrtvi napadov. Prvi je bil voznik Ivan Zabukovšek, zaposlen pri cestni železnici, ki ga je v neki gostilni Jože Gonde udaril s stolom po glavi. Davi ob 3.50 pa je šišenska stražnica telefonično pozvala reševalce na pomoč v Zgornjo Šiško. V gostilni pri Koseškem je bil večeraj tudi trgovski potnik Matija Tomc iz Suice pri Dobrovi. V gostilni so se sprli, naposled pa pomirili. Ko se je Tomc vračal domov, sta se za njim na kolesu odpejala dva zidarja, ga na cesti dohitela in podrla na tla. Začela sta ga obdelovati z nožem in ga sunila v glavo in padel je tudi strel, ki je Tomca k sreči le malo oprasnil. Ranjenca so reševalci prepežali v bolnico, kjer so mu rane zašili in je že izven nevarnosti. Za napadalec poizveduje zdaj policija.

Novo mesto, 6. junija. Na binkoštni ponedeljek je šel po opravih posestnikov sin France Hrvat iz vasi Rejnišče, občina Smihel-Stopiče, v Uršna sela. Ko je prišel po bližnji na banovinsko cesto v Uršna sela, je privozil v divjem tempu neznan kolesar in se tako močno zaletel vanj, da je Hrvat nezavesten obeležen. Prepežali so ga takoj v bolnico usmiljenih bratov v Novem mestu, kjer je davi podlegel poškodbam. Za brezobzirnim kolesarjem poizvedujejo orožniki.

V nedeljo je bila v Dobnolidu pri Novem mestu gasilska veselica, na kateri sta bila tudi Anton Fink iz Podturna in Vinko

Divji lovec

je po splošni sodbi vseh, ki so ga doslej videli, najlepši film, ki je bil doslej izdan po istoimenskem popularnem romanu

Ganghoferjevem KINO UNION

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

TELEFON 22-21

Sport med binkoštnimi prazniki

Hašk državni prvak, Concordia izpade iz lige — Izredni uspehi naših teniških reprezentantov v Parizu

Ljubljana, 7. junija. Ligin prvenstvo je končano. Poslednje kolo šele je odločilo vprašanje prvaka in zadnjega. Državni prvak je prvič postal Hašk, usoda izpada iz lige pa je zadela Concordio. Zagrebčani imajo torej prvega in zadnjega v tabeli.

Nedeljsko 18. kolo je dalo zlasti na dveh krajih silno ogorčene borbe. Ljubljana in Concordia sta zastavili vse sile, da se rešita izpada iz lige. Ljubljani je uspelo, Concordia pa se bo morala boriti s prvako konkurentno skupino v kvalifikacijskih tekмах za obstanek v ligi. Ljubljana je nasproti BSK imela prednost domačega igrišča. Enajststotina je zaigrala z velikim poletom, ker pa se je odločevalo za prvo in poslednje mesto, je bilo v začetku opaziti razumljivo nervoznost pri obeh moštvi. Gostje so prvi uredili svoje vrste in vprizorili nevarne napade, a niso imeli sreče. V 10. min. je italijanski sodnik Datilo iz Rima prisodil proti BSK prosti strel 17 m od gola. Izvedel ga je Lah in je žoga našla pot v mrežo. V 34. min. je BSK po lepi kombinaciji izenačil. Dve minuti kasneje je Ljubljana ponovno v vodstvu. Beograjski branilec Dubac je lahkomiselno podal žogo proti lastnemu голу, katerega je pa vratar zapustil in so tako Ljubljanci ponovni pocieni do drugega uspeha. Po odmoru je BSK že v prvih minutah po Valjarevici izenačil. Kljub vsem naporom je do konca ostal rezultat 2:2 neizpremenjen.

V Sarajevu je bilo med Slavijo in Concordio zelo vroče in je moral sodnik poseči po izključitvah. Slavija je nudila nekoliko boljše igranje in je zaslužen zmagala 3:2. V Zagrebu je 4000 gledalcev z velikim zanimanjem zasledovalo srečanje med Haškom in Jedinstvom. Ob polčasu so domači vodili 1:0, ko pa je bil v odmoru objavljen ljubljanski izid prve polovice, so Haškovi zaigrali z vso silo na dober številni uspeh, da bi na ta način dosegli čim ugodnejšo razliko golov. Končni izid 4:0 je zadostoval, da so prehiteli zaradi boljše score BSK. V Beogradu sta bili dve tekmi. Hajduk je poslal proti Jugoslaviji svoje rezervno moštvo, ker je s prvimi nastopi doma proti italijanskemu FC Milanu. Mladi Splitčani so se do odmora dobro držali in jim Jugoslavija ni mogla do živga. V drugem polčasu so Beograjsčani navili druge strune in petkrat potresli nasprotno mrežo, dočim sami niso preleteli niti enega gola. Zelo ogorčena je bila naslednja tekma med Baskom in Gradjan-skim. Beograjsčani so bili pred odmorom izvrstni in so vodili 2:1. Rezultat bi bil lahko še ugodnejši, a je napadalna vrsta napravila več ugodnih prilik. V drugi polovici so prevladovali gosti in zaslužen zmagali s 5:2. Sodnik je moral izključiti na vsaki strani po enega igralca.

Končno stanje lige je naslednje: 1. Hašk 26 točk (score 40:20), 2. BSK 26 (45:25), 3. Gradjanski 25, 4. Bask 18 (36:33), 5. Slavija 18 (25:28), 6. Jugoslavija 17 (26:21), 7. Hajduk 17 (31:38), 8. Jedinstvo 12, 9. Ljubljana 11, 10. Concordia 10 točk.

ceste svojo propagandno akcijo nadaljevala intenzivneje. Enako se je zahvalil ostalim prisotnim članom občinskega odbora, ministrom, banu dravske banovine, ljubljanske mu županu itd.

Na govore g. bana dr. Natlačenca in predsednika Milosavljevića se je iskreno zahvalil predsednik kraljevske vlade g. dr. Milan Stojadinović.

Isti dan so se tudi začele kvalifikacijske tekme za vstop v ligo. V Cakovcu je igral CSK s Kraljišnikom iz Banjaluke 2:2, enak izid je bil v Sarajevu med Haškom in Železničarjem iz Niša, v Zemunu je Sparta premagala Jugoslavijo iz Jabuke 5:0, enak uspeh pa je dosegel v Skoplju tudi tamonjski Gradjanski proti Crnogorcu iz Cetinja.

V Franciji se je v nedeljo začelo svetovno prvenstvo. Skoraj vse tekme so morali podaljšati, ker po preteku normalne igre še ni bilo odločitve. Francija je porazila Belgijo 3:1, Italija v podaljšku Norveško 2:1, Brazilija prav tako v podaljšku Poljsko 6:5, enako je Češkoslovaška šele po 2 krat 15 minutah premagala Nizozemsko 3:0, Madžarska je visoko zmagala nad Nizozemsko Indijo 6:0, Romunija in Kuba pa sta se tudi po podaljšku ločili z neodločenim izidom 3:3 in bosta morali igrati še enkrat.

Francosko teniško prvenstvo, ki velja obenem za neslužbeno svetovno prvenstvo tridih igrišč, je pravi triumf za naše igralce, ki korakajo od zmage do zmage. Prav vsi naši mušketirji so se plasirali v 4. kolo. Pallada je po vrsti premagal Francoza Morosa 6:0, 6:1, 6:4, Italijana Taronija 6:4, 6:4, 6:2 in Francoza Lesiera 6:3, 6:2, 6:1. Kukuljević je najprej premagal Francoza Duplaixa 6:2, 6:1, 6:1, v 2. kolu je bil prost, v tretjem pa je odpravil Američana Nelsona 6:2, 6:0, 6:2. Tudi Mitić je vsa 3 kola preстал zmogovito. Njegove žrtve so bili najprej Američan Tompson 6:0, 6:2, 6:0, nato Francoz Vieillard 6:1, 6:4, 6:3 in potem še Francoz Bolelli 6:2, 6:1, 1:6, 6:1. Naš prvak Puncč je prišel brez igre v 2. kolo, kjer je premagal Italijana Bossija 4:6, 6:3, 6:3, 6:0, v 3. kolu pa Angleža Deloforda 6:1, 7:5, 6:1. Tudi v dublu so bili naši dozdaj uspešni. Kukuljević in Pallada sta premagala močno francosko dvojico Pelizza-Bolelli 6:2, 6:3, 5:7, 10:8 in nato še angleško dvojico Butler-Wilde 6:4, 9:7, 3:6, 6:4. Mitić in Puncč sta porazila ameriško dvojico Andersen-Nelson šele po težki borbi 6:1, 2:6, 4:6, 8:6, 6:2. Silajna igra Jugoslovenov je največja senzacija pariškega turnirja.

Kolesarji se marljivo pripravljajo na dirko Sofija—Beograd. V Beogradu so imeli v nedeljo izločilno dirko na 146 km dolgi brogi Beograd—Arandjelovac in nazaj. Na cilj so skoraj istočasno privozili Pavlik, Drjačić in Lavrih v 4 urah 20 minutah. Tudi v Zagrebu so imeli izločilne dirke na progi Zagreb—Trebnje—Zagreb, skupno 180 km. Zmagala sta z enakim časom 6:06:17 Prosinek in Davidović, dočim je Gartner od Ljubljance zasedel 7. mesto.

Ludvik Starič v Trstu

Na binkoštno nedeljo popoldne se je na dirkališču Montebello vršila mednarodna motoociklistična dirka, katere se je udeležil v vrsti mednarodnih tekmovalcev naš jugoslovanski in slovenski prvak, član Hermesa Ludvik Starič. Zanimivo je bilo opazovati udeležence in zanimanje za Ludvika Stariča. Popisati zanimanje italijanskega prebivalstva za Stariča se ne da. Če pomislimo, da je bil program vsestransko izvrstno izbran, da je bilo skoraj toliko gledalcev, kolikor je štela svojevčasno Ljubljana prebivalcev in da so vsi gledalci bili prijatelji motoociklizma, je razumljivo, da je bila prireditve sama na sebi tudi dogodek.

Starič je prišel na vrsto med izbranimi tekmiki mednarodnimi kalibri. Nastop št.

za logično izpeljavo melodične linije, ritmično sigurnost, bogato diferenciacijo v dinamični te: podreditev dirigentovim intencijam.

Na sporedu so bila dela Stajnova, Behterova, Manolova, Morfova, Hristova, Bojacičeva, Mokranjca ter Ivanovičev znani valček »Dunavski valček, ki ni spadal na ta docela resni in slogovno enotno sestavljeni koncert. Da je bilo mnogo iskrenega aplavdiranja in navdušenja za naše slovanske brate, ni potreba niti omenjati — pesem »Hej Slovanci« pa je itak postala obvezen in tradicionalen zaključek bolgarskih koncertov. Vendar je človeku pri vsem tem nekoliko čudno pri srcu, če se spomni, da je marsikdo od teh »hejslovanov« z veliko potpečljivostjo in vdanostjo v usodo kupil in prebiral nemško tiskani spored na koncertu njegovega, cesarskokraljevega apostolskega veličanstva kralja valčkov J. Straussa III.

Fr. Sturm.

Slava 16. artiljerijskega polka

Ljubljana, 7. junija. V nedeljo dopoldne je proslavil ljubljanski 16. artiljerijski polk svojo slavo kot spomin na dan, ko so baterije tega polka prvič prišle na Gosposvetsko polje ob priliki koroške ofenzive 1. 1919. Vabilu domačina polkovnika Mihaila M. Lukana se so odzvali številni gostje, zastopniki oblasti, nacionalnih in obrambnih organizacij. Navzoči so bili divizijski general Djordje Lukić s pomočnikom brigadnim generalom Dušanom Dodićem, polkovniki edine ljubljanske garnizije in številni oficirji ljubljanske garnizije. Banski upravo je zastopal banov pomočnik dr. Majcen. Med odličnimi gosti je bil tudi češkoslovaški konzul g. Minovsky.

Po smotri in verskih obredih za pravoslavne, katoliške in muslimanske je domačin polkovnik Lukanc nagovoril polk in vojakom čestitil k slavi. Dne 5. junija 1. 1919. je naša slavna jugoslovanska vojska prvič vkorakala na Gosposvetsko polje. V teh borbah koroške ofenzive se je posebno odlikoval 16. artiljerijski polk. Pred 19 leti je prvič zaplapolala jugoslovanska zastava na Gosposvetskem polju, kjer je svoboden slovenski narod kronal svoje vojvode. Zila usoda je hotela, da je narod izgubil svoje stoletne pravice in svojo samostojnost. Večstoletna želja po svobodi je bila pa uresničena, ko je naša hrabra vojska na današnji dan pred 19 leti osvobodila Gosposvetsko polje. Na žalost je ta svoboda trajala le kratek čas. Po mirovnih pogodbah je Koroška z Gosposvetskim poljem, kjer prebiva 100 tisoč naših bratov, ostala izven meja naše mile domovine Jugoslavije.

Ko proslavljamo današnji dan, je zaključil polkovnik Lukanc, sem prepričan, da boste dostojni nasledniki svojih junakov prednikov, ki so se stoletja borili za svobodo vseh Jugoslovenov, in da boste posneli junake v zmagovalnih bojnih za osvoboditev od 1. 1912. do 1. 1919. junake, ki so si s svojim hrabrim žrtvovanjem pridobili spoštovanje vsega sveta. Zlasti junakstvo in patriotizem jugoslovanskih vojakov v koroški ofenzivi naj vam bo pobuda za največje žrtvovanje in samozatajevanje v blagor kralja in domovine!

Po vzklitih kralju in visokemu kraljevskemu domu je čestital polku še divizionar, nakar so baterije defilirale pred divizionarjem. Po končani slavnosti so bili gostje povabljeni na zakusko, popoldne so imeli vojski svojo vojaško zabavo.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 7. junija katoličani: Robert, Bogomil

DANASJE PRIREDITVE

Kino Matica: Rosalie (samo ob 16. in 21.15)

Kino Sloga: Hadži Murat

Kino Union: Divji lovec

Produkcija šole Glasbene Matice ob 18.15 v veliki Filharmonični dvorani

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sito

Kranjska »Sobota« bi po pravih sicer ne spadala na to mesto. Toda izjema je dovoljena že zato, ker ni pravila brez izjeme. V svoji sobotni številki se je zakladila v »Slovenski Narod«, pa se je nesmrtno blamirala. Ne samo med nami živčijo Rusi in Slovenci, ki so bili med vojno v ruskem ujetništvu, so vedeli, kaj pomeni naš članek »Rusija nima modernih cest«. Kranjska »Sobota« pa tega ni razumela in odtod njena čudovita polomija.

Gospodu, ki je napisal v zadnji številki »Sobotne« članke: »Čudovita modrost iz Rige« bodi zerkat povedano na uho, da je pisal članek »Rusija nima modernih cest« v »Slovenskem Narod« nekdo, ki mu gre ruščina najmanj tako gladko, kakor njemu slovenščina. Če tega ne verjame, naj pride v uredništvo »Slovenskega Naroda« na pomenek, pa se bo prepričal, da je ustrelil kapitalnega kozla. Bog nas varuj, če bi se taki »časnikarji« s svojim delom prištevati med časnikarje. Kdor nima toliko sile v glavi, da bi poznal razliko med potegavščino in resno misljenim članom, mu pač ni pomoči. Ruščina pozna tudi izraz »duraja golova«, kar naj si kranjska »Sobota« zapomni, da ji bodo v bodoče prihranjene podobne blamaže.

Iz Maribora

— Maribor čez praznike. Binkošti so se z lepim vremenom oddolžili vsem onim, ki jim je vreme o božiču in veliki noči preprečilo daljše izlete. To so predvsem nameščenci, ki drugače nimajo vse leto prilike, da napravijo izlete tudi v širo mariborsko okolico. Nedelja in praznik sta bila v znamenju botov in birmancev, ki jih je v zelo velikem številu birmoval škof g. dr. Tomažič. Mnogo jih je prišlo tudi iz vseh drugih krajev Škofije.

— Regulatorjska dela na Glavnem trgu hitro napredujejo. Da bo šlo dele hitreje in lažje od rok, so že improvizirali prednji krog in se že vrši okrog njega krožni promet. Tudi zasipavanje starega dela hitro napreduje. Na novem delu Glavnega trga pa so dovršili ogrado za betoniranje strehe za peron avtobusnega kolodvoza.

— Sprejemni izpiti na srednjih šolah. Na obeh realnih gimnazijah v Mariboru se bodo vršili sprejemni izpiti za prvi razred srednjih šol dne 24. t. m. Učenci mest

DNEVNE VESTI

— Zaposlitev delavstva v aprilu. Po podatkih GUZD v Ljubljani je znašal konjunkturalni napredek delavske zaposlenosti 6522 ali 7,28%. Zaposlenost je napredovala zlasti v gozdno žagarski industriji, v stavbarstvu, tekstilni industriji itd. Konjunkturalno nazadovanje zaposlenosti izkazuje samo pet industrij, ni pa nikjer pomembnejše. Sezijski napredek delavske zaposlenosti je znašal v aprilu 3830, napredovala je zlasti stavbna industrija z mesečnim prirastkom 2659 delavcev, industrija kamenja in zemlje 714, javna dela 239 itd. Vidnejše sezijsko nazadovanje izkazuje samo gozdno žagarska industrija s 116 in trgovina 106. Povprečno število zavarovanih delavcev je znašalo v aprilu 96.147.

— Naša trgovinska pogodba z Nemčijo. V soboto je bila podpisana v Berlinu nova trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Nemčijo. Z njo je bivša Avstrija napram Jugoslaviji gospodarsko vključena v nemško gospodarstvo. Pogodba o plačevanju uvoza in izvoza stoji v veljavo na dan podpisa, vse druge določbe pa šele potem, ko bo Nemčija pogodbeno uredila priključitev Avstrije tudi napram drugim državam, kar se bo zgodilo najbrž 1. januarja 1939.

— Zahteve uslužbencev socialnega zavarovanja. Za binkošne praznike je bil v Dubrovniku kongres Zveze uslužbencev socialnega zavarovanja. O težkem položaju dnevnih delavcev je poročal Boris Hartman, o položaju zdravstvenega osebja socialnega zavarovanja pa Ivanka Rakova, oboje iz Ljubljane. O pravnih in socialnih posledicah izpremembe statuta glede na službeno razmerje je poročal dr. Branko Alujevič iz Ljubljane. Sklenjeno je bilo poslati ministru socialne politike in narodnega zdravlja apel, naj se ustanove delavskega zavarovanja v naši državi demokratizirajo, kar pomeni naj bi dobile svoje vodstvo potom svobodnih volitev, da pride tako uprava teh ustanov v roke legitimnim zastopnikom delodajalcev in delavcev. Demokratizacijo imperativno nalaga sam zakon o socialnem zavarovanju delavcev. Razen tega pa smatra kongres, da je velik del gnotne in moralne krize našega delavskega zavarovanja povzročilo to, da je minilo že 17 let od ustanovitve SUZOR-a, pa še vedno nismo prišli do svobodnih volitev v ustanovah socialnega zavarovanja.

KINO SLOGA, tel. 27-30
Danes poslednji ob 16., 19.15 in 21.15
Hadži Murat
Ivan Možuhin, Lil Dagover.
Glasba: Čajkovski, Musorgski, Borodin.

— Težak položaj čevljarjev v naši državi. V Beogradu so zborovali včeraj čevljarji iz vse države. Konferenca se je udeležilo okrog 180 delegatov. Sklenjeno je bilo nadaljevati energično borbo proti izdelovanju gumijaste obutve in opank, proti delu tverdega čevlja in podobnih podjetij. V resoluciji je postavljena zahteva po sklicanju ankete, ki naj ugotovi škodljive posledice nošenja gumijaste obutve in opank, obenem naj se pa nemudoma ukrene vse potrebno za zboljšanje težkega položaja naših čevljarjev.

— Dom »Jadranske strazce« na Sušaku. V nedeljo je bil na Sušaku svečano odprt dom »Jadranske strazce«. Zemljišče za dom je poklonila mestna občina in vredno je 215 tisoč din. Razen tega je prispevala mestna občina za dom 50.000 din, izvršni odbor JS 200.000 din, savska banovina pa 400.000 din. Dom je zgrajen v modernem slogu in je eno najlepših poslopij na Sušaku, opremljen je pa znanstveno skromno, ker je zmanjkalo za opremo denarja.

— Razširjen delokrog carinarne na Rakeku. Načelnik oddelka za carine v finančnem ministertvu je odredil, da se delokrog carinarne na Rakeku razširi v toliko, da bi mogla odsej uvozno ocenirati tudi avtomobile, prihajajoče v našo državo po suhem pod pogoji, določenimi — Mladina na Cankarjevem grobu. V ne- v razpisu C br 15.999 z dne 12. aprila 1926. deljo so prispeli v Ljubljano učenci obrtne nadaljevalne šole iz Šostanje pod vodstvom učitelja Fr. Kurnika. Obiskali so Cankarjev grob in položili nanj krasen venec. Na grobu se je eden izmed učencev z lepim nagovorom poklonil spomenu velikega pisatelja.

— Kolenčeve ustanove za tekoče leto ne bodo razdeljene. Kuratorji ustanov veletrgovca Antona Kolenca v Celju sporoča, da radi tehničnih ovir ustanov za srednješolce in visokošolce za šolsko leto 1937/38 ni mogoče razpisati. Pač pa bodo ustanove razpisane takoj po pričetku šolskega leta, verjetno meseca oktobra. Prosilci, ki so vložili prošnje vključno temu, da ni bilo razpisa, naj ob predložitvi znakov javijo predsedstvu kuratorija v roke predsednika dr. Ernesta Kalana, advokata v Celju, ako želijo, da se jim prošnje s prilogi vrnejo. Sicer jih lahko obnovijo jeseni ob eventualni predložitvi novih v smislu bodočega razpisa potrebnih listin.

— Prijavite se za kongresne izlete. Za ponedeljek 13. junija je organiziral potovalni odsek celo vrsto ekskurzij in izletov v najlepše in najbolj zanimive kraje Slovenije. Vse te ekskurzije in izleti so dobro organizirani, da bodo izletnikom nudili za majhen denar obilo zanimivosti in prijetnosti. Zanimanje za te izlete je zato tudi veliko. Kakor je pa že navada, vsi s prijavitelji odlašajo do zadnjega, nekateri pa se mislijo udeležiti kongresa, ne da bi se prej prijavili. Toda prijavitelj se je treba, ker samo na podlagi pravočasnih prijav se morejo vsi izleti pravilno razporediti in v vsakem po-

gledu dobro pripraviti. Zato prijavitelje se kongresnemu odboru! Zadnji rok je 8. junij ter je s tem rok podaljšani do skrajne možnosti. Znak neopredvidnosti bi bil, če bi kdo zamudil še ta rok. — Zveza trgovskih združenj.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo oblačno, toplo vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Spitu in Beogradu 30, v Sarajevu 27, v Ljubljani 26,5, v Zagrebu 26, v Mariboru 23,4, na Visu 27,2, Davi je kazal barometer v Ljubljani 767,2, temperatura je znašala 17,2.

Iz Ljubljane

— Velik potniški promet med prazniki. Potniški promet med prazniki je bil zaradi lepega in toplega vremena zelo velik in so bili vsi vlaki v vse smeri močno zasedeni. Največ potnikov se je seveda peljalo na Gorenjsko, in sicer okrog 3000. Med gorenjski vlaki je bil najhitrejši zaseden »turist«, ki je odpeljal 1066 Ljubljancin. Na Dolenjsko se je na binkoštno nedeljo odpeljal 720 potnikov, proti Mariboru 1018, proti Rakeku 617 in na Vrhniko 197. Živahan je bil promet tudi na binkoštni ponedeljek, ko se je na Gorenjsko in proti Kamniku odpeljal 2214 potnikov. Največ jih je spet potegnili turisti, in sicer 876. Na Dolenjsko se jih je odpeljal 760, proti Mariboru 884, proti Rakeku 210, proti Vrhniki 62. Večja skupaj se je z vlaki odpeljal iz Ljubljane okoli 8500 potnikov, nazaj so jih pa vlaki pripeljali približno tudi toliko, poleg tega je pa prišlo v naše mesto okoli 2000 tujcev, tako da so železnice prepelele oba dni najmanj 20.000 potnikov.

— Prihod dveh ameriških hrvaških društev. Jutri ob 8.45 se pripeljejo v Ljubljano Hrvatsko pevsko društvo »Zorac« in Hrvatsko žensko društvo iz Chicaga. Obe društvi bi morali priti že danes, pa je imel parnik večjo zamudo in zaradi tega so tudi izgubili zvezo z vlakom. Vlakom Ljubljancane, da se udeležijo sprejema hrvaških hrvaških društev, ki potujejo najprej v domovino, a na povratku priredita koncert v Ljubljani.

— Glas iz ljudstva. Pri razglasitvi pasje kontumace je pač navedeno, da je stekel pes nekoga pesništva v Šiški itd.: morda se pa ob takih prilikah preze, nevedoma, da bi se preiskalo, v kakšnih okoliščinah je živel otoieli pes. — V neki sosedni državi so nastavljeni organi, ki pregledujejo po mestih in po deželi, so li zlasti psi čuvaji priklenjeni na predpisano dolgi verigi, imajo li pitno svežo vodo, menjano zlasti v poletnih dneh večkrat na dan, je li hrana zdrava in zadostna, posode čiste, pasje hišice predpisane velikosti in snazne. S stalno tako kontrolo se izdatno preprečijo bolezni. To delo opravljajo z odobrenjem države društva za varstvo živali. Posnemanja vredno!

— Vremenska hišica v Zvezdi. Glede našega poročila, ki smo ga objavili 2. t. m. o tej stvari, nas mestni magistrat obvešča, da je bilo demontiranje aparatov potrebno zaradi vstavitve novih mrežic za pravilno funkcioniranje aparatov. S tem bo hišica dokončno urejena.

— Posestniki obrečnih zemljišč na Ljubljanskem barju opozarjamo na razglas mestnega poglavarstva, da morajo najkasneje do kraja tega meseca odstraniti vse drevje in grmovje, ki ob potokih, glavnih kanalih in jarkih 11. reda ovira odtok vode.

— Rezervni oficerji, ki so svojočasno narodili pri pododboru sekcije, naj se zglasijo v torek 7. t. m. ob 18. do 19. ure v društveni sobi, da se jim izda izročilo. Od 10. do 24. t. m. se bodo sprejemala nova naročila, za člane pododboru. Pododbor UORIR-Ljubljana.

— Balinearska tekma. V nedeljo dne 5. t. m. se je vršila balinearska tekma v gostilni »Pri Makselnu« v Sp. Šiški med balinearskim klubom »Rožna dolina«, gostilna Jeločnik« in Balinearskim klubom Sp. Šiška, gostilna »Pri Makselnu«. Izid tekme je po hudem boju bil 3:2 v korist Šiškarjev. Priznati je treba Rožnodolčanom, da so se od zadnje tekme mnogo izveščali. Velika množica gledalcev je pazljivo sledila tekmi ter je neprestano vzklikala igralcem. Vsi udeleženci so bili zelo zadovoljni s postrežbo gostilničarja g. Maksa Klančarja, ki je z dobro kapljico vplival na njih razpoloženje.

— G. Kolacio Aleksander, baritonist naše opere bo sodeloval na cerkvenem koncertu prihodnji ponedeljek, 13. t. m. Izvajal bo naslednja dela: Marxovo Marijino pesem za bariton-solo in orgle, Mozartov Ave verum za bariton-solo, godalni kvartet in orgle, dr. Kimovčev Zdravo Marijo za bariton in orgle ter tri Bachove duhovne pesmi prav tako za bariton in orgle. Poleg Kolacia sodelujejo na tem koncertu: ga. Zlata Gjurgjenac (sopran), Pavel Rančigaj (orgle in Ljubljanski godalni kvartet. Začetek koncerta je točno ob 8. uri zvečer, prodaja sedežev v knjigarni Glasbene Matice.

— 500 pevcev, ki so vključeni v Hubadovi župi bo izvedlo spominjski koncert v počastitev spomina slovenskega skladatelja Emila Adamiča ob priliki, ko bo odkrit njegov spomenik pred poslopjem Glasbene Matice v Vegovi ulici. Adamičev spomenik postavi Glasbena Matica ljubljanska in odkrije to v soboto, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer. Sedeži se dobe v knjigarni Glasbene Matice.

— Pričetek današnje produkcije gojenec šole Glasbene Matice bo točno ob 18.15. (četrt na sedem) in ne, kakor je bilo že parkrat pomotoma javljeno v Jutru, 19.15. Programi kot vstopnice so že dan na razpolago v knjigarni Glasbene Matice, od 1/18 dalje pa pri blagajni kina Matice.

— J. Zeparji na velesejmu. Kakor običajno se je tudi letos priključilo v Ljubljano več zeparjev, ki sproti izkoriščajo gnečo okoli stojnic in v paviljonih na velesejmu. Že takoj prvi in drugi dan velesejma se je potičji javilo več okradencev. Policija pa seveda ni držala rok križem in je na seznam, pa tudi drugod nadzorovala sumljive tipe in tuje in tako se ji je posrečilo prijeti že več nevarnih zeparjev. Prvi je bil prijet 30. letni bivši natakar Josip Križar iz Krapine, ki je bil že zaradi tatvin 21 krat kaznovan. Policija je ugotovila, da je bil Križar prejšnji dan dopoldne v stojnici izmaknil neki ženski iz torbice denarnico z večjo vsoto. Križar je bil s prijateljem, ki pa je potičji srečno odnesel pete. Drugi je bil aretiran 20-letni brezposelni mesarski pomočnik France Zebec iz Zagreba, ki se je na velesejmu tudi najraje potikal tam, kjer je bila huda gneča. Sinoči je bil aretiran tudi brezposelni slaščičarski pomočnik Vito Bratjančič iz okolice Čakovca, ki je nekemu obrtniku z Dolenjskega na veseličnem prostoru potegnil iz žepa denarnico, a ga je ta pri tatvini zasačil. — V zapor je moral tudi 30.

letni brezposelni mehanik Anton Selih s Hvara, pri katerem so našli več stotakov in odrezke dveh poštinih nakaznic, po katerih je poslal iz Trbovelj domov okoli 8000 din. Ker je Selih brez posla in tudi ni mogel prav razložiti, odkod je imel toliko denarja, ga je policija zankrat obdržala v zaporu, obenem pa poslala na več strani brzojavke, da ugotovi, kje si je Selih zaslužil lepe jurčke. — Moderni bluze Karlaček Nebotičnik

Naše gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri
Torek, 7. junija: zaprto
Sreda, 8.: Zadruga nad zadrugo. Red Sreda.
Četrtek, 9.: Lopovščine. Red Četrtek.
Petek, 10.: Zaprto.
Sobota, 11.: Izpit za življenje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.
Nedelja, 12.: Lažnjivec. Premiera. Predstava pod milim nebom na Napoleonovem trgu.

OPERA
Začetek ob 20. uri
Torek, 7. junija: zaprto
Sreda, 8. junija: Gioconda. Red B.
Četrtek, 9.: Navihanka. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.
Petek, 10.: Ob 15. uri: Rigoletto. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah od 16 din do 2 din.
Sobota, 11.: Gioconda. Red A.
Nedelja, 12.: Gorenjski slavček. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Radioprogram

Sreda 8. junija
12: Izpod južnega sonca (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. — 13.20: Operetni venčki (plošče). — 14: Napovedi. — 18: Originalna švicarska godba (Majlenškov trio). 18.40: Opazuj in poslušaj (g. prof. M. Adlešič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura. 19.50: Sahovski kotiček. — 20: Koncert Schwabovih in Foersterjevih pesmi (Akademijski pevski kvintet). — 20.45: Joh. Seb. Bach: Brandenburgski koncert No. 2 (plošče, simf. orkester iz Filadelfije, dirig. L. Stokovski). — 21.10: Klavirski koncert, ga. Ducey Temmel-Belac. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Koncert na dveh tihah (gg. Kosi in V. Skok). — Konec ob 23. uri.

Prelom med Japonsko in Kitajsko

Odhod vsega osebja kitajskega poslanstva v Tokiju odvarja formalno vojno stanje med obema državama

Tokio, 7. junija. r. Agencija Domej poroča, da bo kitajski odpravnik poslov v Tokiju Jutjang v soboto v spremstvu poslaniških tajnikov in ostalega osebja kitajskega poslanstva v Tokiju zapustil japonsko prestolnico in odpotoval na Kitajsko. Kitajsko poslanstvo v Tokiju bo s tem dnem definitivno zaprto in s tem prekinjene sleherne diplomatske vezi med Kitajsko in Japonsko. To pomeni popoln prelom in pričetek dejanskega vojnega stanja med obema državama.

London, 7. junija. r. Po zadnjih vesteh

so Japonci po krvavi borbi danes zavzeli glavno mesto pokrajine Honan Kajfeng. Kitajske čete so se umaknile proti zapadu in zavzele nove postojanke ob lunghajski železnici. Glavne kitajske sile so koncentrirane izpred Cengčava, kjer pričakujejo prihodnje dni novo veliko bitko. Ker poskušajo Japonci prodirati proti Hankovu, so tudi odredili obsežni varnostni ukrepi. Izvršene so vse priprave za takojšnjo evakuacijo civilnega prebivalstva, če bi se Japoncem vendarle posrečilo prodreti kitajske linije, ki so oddaljene sedaj še 24 km.

Zopet angleški parnik potopljen

Ogorčenje v Angliji — Francovi letalci bombardirajo ljudstvo pred cerkvami

London, 7. junija. br. Mornariško ministrstvo je prejelo uradno poročilo, da je bil včeraj v luci Alicante v Španiji napaden od Francovih letal angleški trgovski parnik »St. Vinfred«. Parnik so zadel tri bombe in se je v par minutah potopil. Posadka se je rešila s plavanjem, pet mož posadke pa je bilo ubitih. Vest o tem ponovnem napadu na angleški parnik je izzvala v angleški javnosti silno ogorčenje. Kljub binkoštnim praznikom so nekateri listi izdali posebna izdaja s podrobnim opisom napada. Listi pozivajo vlado, naj vendar napravi temu početju z energičnimi ukrepi konec. Danes zadržujejo v pučenih krogih, da bo vlada na popoldanski konferenci sklepala o korakih, ki jih bo storila v zaščito angleške morjeplovne na Sredozemskem morju. To je v kratki dobi že peti angleški trgovski parnik, ki je postal žrtev napada francovcev.

Ni manjše razburjenje so izzvali v angleški javnosti vesti o novem bombardiranju nezaščitenih mest in civilnega prebivalstva v Španiji. Francovi so včeraj popoldne izvedli letalski napad na Alicante. Vrgli so okrog 20 bomb. Nekaj jih je padlo v morje, nekaj pa v središče mesta.

Pravi pokol so izzvale bombe, ki so padle v mestni park, kjer se je v tem času mudilo mnogo ljudi, predvsem žensk in otrok. Po dosedanjih vesteh je bilo samo tam ubitih 30 oseb, med njimi 12 žensk in 3 otroci.

Francovski so bombardirali tudi nekatere druge manjše kraje in to baš v času, ko so ljudje odhajali iz cerkve. Dejstvo, da napadajo Francovi letalci nezaščiten ljudstvo celo pri cerkvenih opravilih, izzvala ogorčenje in najhušo obočbo vespod, tem bolj, ker si Franco svoji nekako vodstvo katoliške španije, a v resnici njegovi letalci bombardirajo najbolj verno špansko ljudstvo.

Kupuj domače blago!

Borzna poročila.

Inozemske borse
Curih, 7. junija. Beograd 10, Pariz 12.1875
London 21.72, New York 439.25, Brusel 74.95, Milan 23.11, Amsterdam 242.45, Berlin 178.40, Dunaj 41, Praga 15.25, Varšava 82.25
Bukarešta 3.25.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekladi, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI NAKUP

oblec, perila, vetrnih sukničev itd. za vsakogar tudi P. PESKER, Sv. Petra cesta 14

MREŽE ZA POSTELJE

dobite najceneje pri Andlovku, zaloga pohištva, Komenskega ul. 34. 1615

KLIŠEJE

ENO VEČERAVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Krasne starinske mobilije in perzijske preproge (tepihi) zelo ugodno prodajam. Oglej v razstavnih dvoranah trškega Mathiana od 8.—12. in od 2.—7. ure. Tyrševa c. 12 (dvorišče). Napredaj tudi razne starinske orientalske vaze, slike, ure, svetilke itd. Ogleda se pri trški Eberle, juvelir, Mestni trg 17, Ljubljana. 1604

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Nebotičniku«.

Aleks. OBLAT,

veletrgovina vseh vrst čevljev se priporoča ceninam odjemalcem. Sv. Petra cesta 18

Adlerov pisalni stroj

skoro nov, napredaj. Aleksandrova c. 7/II levo. 1641

MED

letošnji, namizni, zdravilni, 10 kg din 155.—, 30 kg din 445.—, franko vozna razpustila. G. Drechsler, Tuzla. 1638

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

STROJEPIŠNI POUK

Večerni tečaj, oddelki od 6 do pol 8. in od pol 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Šolnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode. Christofor učni zavod, Domobranska cesta 15. 1443

DOPISI

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

SKRBI?

Obrnite se na grafologa

KARMAHA,

ki se odlikuje posebno z analizo človečaja, značaja, dela na strogo znanstveni bazi grafologije in daje vsakemu za nastopajoče dogodke pismene nasvete, ki vam bodo koristili vse vaše bodoče življenje. Obiske sprejema v Ljubljani — hotel »Sločca«, sv. Petra cesta — vsak dan od 9—12 dop. in od 14—19 pop. Odgovarja tudi na došlo korespondenco. — V Ljubljani ostane do dne 17. t. m.

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Pisarski in soboslikarski pomočnik,

dobro kvalificiran, se sprejme v stalno službo. Ponudbe pod »Stalnost« na upravo »Slov. Narod«. 1640

TEGOVEO

šče primerne službe kjerkoli. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Trgovce«. 1435

"Izgledala sem

MLAJŠA

VSako

JUTRO"

pravi Mlle Grébert

Ko sem se prebudila
bila sem vznemirjena,
da se pogledam
v zrcalo in da vidim,
kako brazde in gube
z vsakim dnem postajajo manj vidne.

"Presenečena in vznemirjena sem nad čudežno spremembo, moje znanjosti, ki se je izvršila v pičem tednu dni. Prijateljice me opozarjajo, kaj sem napravila sama s seboj, da sem videti toliko mlajša in prilačnejša. Znanci — moški mi neprestano čestitajo na moji prekrasni polti." Podpis: Liliane Grébert.

V pičem tednu dni! Na tisoče je že vznemirjenih žena, ki so napravile svojo polt mlajšo za leta in leta. Brazde in gube so jim izgledale! Kakor so dosegli učenci, nastajajo gube na ta način, da koža v enakih mestih, kakor se starajo, izgublja neke vitalne elemente. Vrnite koži s hrano te dragocene elemente, pa bo spet sveža in mlada. To je iznajdba profesorja dunajskega vseučilišča dr. Stejskala, ki je zadivila svet. Njegov ekstrakt živih celic, imenovan »Biocell«, vsebuje zdaj rožnata krema Tokalon. Uporabljajte to kremo vsak večer. Hranila in pomlajala bo Vašo kožo, medtem ko boste vi spali. Gube kmalu izginejo. Če teden dni boste za 10 let mlajši. Če dan pa uporabljate belo kremo Tokalon, hrano za kožo. Ta krema razkaja zajedalce, sožuje razširjene pore in napravi tudi najtanjše, najbolj grobo kožo v nekaj dneh mehko, belo in gladko.

Naznanilo.

Naznanjam vsem, da sem s 1. junijem opustila lastništvo DOMA NA KOMNI Ob tej priliki se vsem dolgoletnim gostom za njihovo naklonjenost iskreno zahvaljujem.

Za bodoče se najvišjeje priporočam v HOTELU »BORSKI DVOR«, MARIBOR.

Z odličnim spoštovanjem.

Ljubljana, dne 4. junija 1938.

Fani Kveder

Sokolstvo

Mogočna sokolska manifestacija na Ježici
Razvitje prapora ježiškega Sokola in dobro obiskana
javna telovadba

Ježica, 7. junija. Dolgoletna želja ježiških Sokolov, da si nabavi sokolski prapor, pod katerim se bodo zbirali poznejši sokolski rodovi k vztrajnostnemu sokolskemu delu, se je izpolnila na binkoštno nedeljo. Sokolski prapor, ki ima geslo oziroma zadnje naročilo prvega Sokola blagopokojnega Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja »Čuvajte Jugoslavijo« in umetniško sliko zadnje počivališče na Oplenju, je edinstven prapor v jugoslovenskem sokolstvu. Kot uvod v nedeljske svetčanosti je priredilo društvo na binkoštno soboto pokloni tev sokolske mladine pred marsejsko ploščo na narodni šoli, kjer je mladina položila cvetje, prižgala lučko in zapela državno himno, dalje tek članstva in naraščaja, ki je prinesel pozdravno poslanico kumici prapora s. Ivi Vidmarjevi, zaigranje sokolskega kresa in podoknica kumici. Ob 20. je krenila izpred Sokolskega doma po Tyrševi cesti velika povorka sokolstva v kroju in občanski obleki pred stanovanje kumice a. Vidmarjeve z godbo Sokola I. in pevskim zborom Krakovo-Trnovo. Pred stanovanjem se je zbrala medtem velika množica in priredila s. kumici vinarne ovacije. Društvena deputacija s starostrom br. Germekom je pozdravila kumico in ji izrekla bratsko zahvalo za sprejem kumovanja prapora ježiškega Sokola. Godba Sokola I. je zaigrala nekaj komadov, pevski zbor Krakovo-Trnovo pa je ubralo zapel nekaj pesmic. S. Vidmarjeva se je ginjena zahvalila za lepo podoknico in obljubila, da bo tudi nadalje podpirala strem ljenja in prizadevanja ježiškega Sokola. Po bakladi se je povorka vrnila v Sokolski dom, kjer je bil razhod.

Na slavnostni dan se je Ježica odela v državne zastave, posebno okusno je bilo okrašeno sokolsko telovadišče, kjer so v rahlem vetru ponosno vihrale jugoslovenske trobojnice. Ob 11. je prišla na Ježico godba Sokola I. kjer so bile na telovadišču skušnje, popoldne pa so prišli z vlakci in avtobusi oddaljenejši gostje iz kamniškega okrožja in Gorenjske. Iz Ljubljane je ob 13. krenil veliki sprevod sokolstva z godbo Sokola I. s telovadišču Sokola III na Ježico, ki se mu je pridružila velika množica ljubljanskega občinstva.

Na mestni meji je bil bratski sprejem, naka je krenil sprevod na telovadišče, kjer so se med tem zbrali odlični predstavniki. Novega divizionarja generala br. Lukiča, odličnega sokolskega delavca, je zastopal podpolkovnik br. Dušan Stefanović, politično oblast sredi podnačelnik dr. Poč kaj, I. nam staroste SSKJ br. Gangla br. Poharc, župno upravo podstarosta br. Kajželj in inž. Bevc ter načelnik br. Lubež z večjim številom članov in članice ZSO. Na odru, ki je bil ves v zelenju in državnih zastavah s sliko mladega kralja Petra II. v sokolskem kroju, se je zbrala tudi društvena uprava s starostrom br. Germekom, predsednikom odseka za prapor br. Zabukovcem in kumico s. Ivo Vidmarjevo.

Akt razvitja prapora je otvoril predsednik odseka za nabavo prapora br. Zabukovec, ki je kratko orisal priprave za nabavo prapora. nato pa podelil besedo starosti br. Germeku, ki je uvodoma toplo pozdravil odlične goste in omenil pomen sokolskega prapora za Ježico in njenega Sokola. Izrekel je zahvalo vsem, ki so omogočili nabavo prapora, posebno pa kumici s. Vidmarjevi, ki je prevzela kumstvo novemu praporu. S. pieteto se je spomnil nepozabnega prvega Sokola Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, čigar spomina ne to Sokol nikdar pozabil, saj ga bo vodil oropar, ki ima tkan na eni strani zadnje njegovo naročilo »Čuvajte Jugoslavijo!«, na drugi strani pa njegovo zadnje počivališče, Oplenec. Ob tem slovesnem trenutku pa izrekamo svojo neomajno zvestobo in vdanost tudi našemu vrhovnemu starosti mlademu kralju Petru II. in mu ključemo naš sokolski »Zdravje! Množica je priredila kralju Petru II. vinarne ovacije, godba pa je zaigrala državno himno. Po tej svetčanosti je razvila prapor kumica s. Vidmarjeva in privezala nanj krassen ročel svilen trak. Z lepim nagovorom je izročila prapor br. starosti, ki se je zahvalil v vznesenih besedah, nato pa praporščaku br. Potratu, ki je obljubil, da bo nosil sokolski prapor s častjo in ponosom in ga neomadeževanega izročil svojemu nasledniku. Sledilo je pobratimstvo z ostalimi prapori naka se je razvil po Ježici velik sokolski sprevod. V imenu župne uprave je čestital društvu k slavi župni podstarosta br. Kajželj. Za sokolsko godbo je nosil praporščak

br. Potratu obdan s častno stražo novi prapor, sledili so člani strokovnega odbora in župne uprave, 12 sokolskih praporov, nato pa članstvo, naraščaj in deca v krojih 460 po številu. Sprevod je občinstvo burno pozdravljalo in obisalo s cvetjem. Po sprevodu se je na telovadišču zbrala velika množica nad 1500 oseb, da prisostvuje javnemu nastopu. Velika udeležba je pokazala, da naš narod ceni vzgojno delo sokolstva za dobrobit kralja, naroda in države. Točno ob napovedani uri je godba Sokola I. pod taktirko br. Taborja zaigrala sokolsko koračnico in na telovadišče so z novim praporom na čelu prikoračili vsi telovadni oddelki (507), ki so med petjem sokolske »Le naprej brez miru« izkazali čast državi zastavi. Po tej svetčanosti je prikoračilo na telovadišče 104 moške dece, ki so župne vaje s palicami opravili prav zadovoljivo. Vsekaror pa bi želeli, da na večjih nastopih deca po 6 let ne nastopa, ker s svojimi slabo izvedenimi vajami kvari celotni vtisk nastopa. Za nedeljski župni zlet zato pripravimo župnemu strokovnemu odboru, da ne prepusti mlajše dece k javnemu nastopu. Ta deca naj izvaja, če že mora nastopiti, igre. Malce boljši nastop je bil 112 deklet z župnimi prostimi vajami. Kar smo rekli za dečke, naj velja tudi za deklice. Pri orodni telovadbi sta nastopili vrsta članov na drugo in bradlji, moška deca s preskoki preko konja in ženska deca z igrami. Na drugo smo videli nekaj dobrih vaj, prav tako tudi na bradlji. Bratje naj na orodju izvajajo samo take vaje, ki so jim kos, ne pa vajo poskušati in ne dokončati. Tudi v tem pogledu naj društvena načelnostva skrbijo, da bo orodna telovadba na višku. Po orodni telovadbi so nastopili burno pozdravljeni 104 naraščajniki in 75 naraščajnice s prostimi vajami SSKJ za X. vesokolski zlet v Pragi. Izvedba je bila prav dobra, vendar bi želeli pri naraščajnikih malo več pazljivosti pri posameznih prehodih in gibih. Do župnega zleta je čas samo 1 teden, zato z urjenjem požurite. Kot gosta sta nato nastopili vrsta članov Sokola I. na drugo in vrsta naraščajnikov istega društva s preskoki čez konja s prožno desko. Izvedba na drugo je bila prav lepa, videli smo najtežje prvine, zato občinstvo ni štedilo s priznanjem. Javno telovadbo so zaključili člani (68) in članice (44) s praškimi prostimi vajami. Izvedba je bila dokaj zadovoljiva, vendar mnogo boljše pri članici, kakor pri članih. Tudi pri teh dveh oddelkih bo treba do župnega zleta še vadbe in piljenja. S himno »Hej Slovane, ki jo je zapela vsa množica, je bila spuščena državna zastava in zaključen uspel telovadni nastop. S prijetno, sokolsko zabavo je bilo sokolsko slavo zaključeno. Ježiškemu Sokolu k uspehu bratske čestitke. —at.

Večerna akademija Sokola na Viču

Ljubljana, 7. junija. Na binkoštno soboto je priredilo Sokolsko društvo na Viču na letnem telovadišču svoj zadnji telovadni nastop, ki se ga je udeležilo sokolsko članstvo in Sokolu naklonjeno občinstvo v velikem številu. Kakor je naši javnosti že znano, mora viški Sokol do 15. avgusta izprazniti telovadišče, ker se bo zidala na njem nova meščanska šola. Kako bo viški Sokol prišel zdaj do novega telovadišča, ki je zanj življenjskega pomena, bo pokazala bodočnost. Gotovo pa je dolžnost merodajnih činiteljev, da poskrbe, da pride viški Sokol čim prej do svojega telovadišča posebno drugo leto, ko bo društvo v večjem obsegu proslavilo svoj 30-letni jubilej.

Kmalu po 20. so začeli prihajati gostje in občinstvo, ki jih je spremljal starosta br. Borštnik. Komandanta dravske divizije je zastopal polkovnik Bošković, I. nam. staroste br. Gangla br. Poharc, župno upravo brata inž. Bevc in načelnik br. Lubež. Sokola I. br. Bežek, dalje so bila zastopana po svojih odposlanstvih skoraj vsa ljubljanska in nekatera okoliška sokolska društva.

Akademijo, ki je obsegala 14. točk, je otvorila ženska deca (33) z župnimi prostimi vajami prav dobro in skladno ob slabi spremljavi klavirja in še slabšega zvočnika. Po deklicah je 20 naraščajnikov odlično in brezhibno opravilo praške proste vaje med burnim odobravanjem gledalcev. Ob učinkoviti bengalski razsvetljavi je devetorica deklic ljubko in graciozno izvajala rajanje, ki je izzvalo med občinstvom toplo priznanje. Ugažale so ritmične vaje moškega in ženskega naraščaja (12),

kakor tudi vaje naraščajnice na gredi. Vzorjen je bil nastop moške dece (18) z župnimi prostimi vajami s palicami in lahko trimo, da tako odlično izvedenih vaj pri deklicah se nismo videli pri letošnjih nastopih. Prav posrečena je bila devetorica naraščajnic z lepimi in učinkovitimi vajami, naka so nastopili člani na bradlji, moški naraščaj s preskoki čez konja in naraščajnice na dvojniški bradlji. Žal, da je ostala bradlja, kjer so telovadile naraščajnice skoro v temi in tako občinstvo ni videlo krasnih in vzorno izvedenih vaj naraščajnic. Nadaljne točke vaje s šopki deklic, devetorica moškega naraščaja in ljubke vaje dečkov »Pastirčice« so bile dobro izvedene in ni občinstvo štedilo s priznanjem. Manj posrečen je bil nastop članic z vajami s kiji, kar pa so članice kmalu popravile s praškimi prostimi vajami, ki so jih opravile skladno in strumno v lepem kritju in ravnanju. Uspelo akademijo so zaključile naraščajnice (21) z odlično izvedenimi prostimi vajami za praški zlet in so žele navdušeno pohvalo gledalcev. Kontno moramo še omeniti, da nam je uprava letos pripravila še prijetno presenečenje s prižiganjem bengalskega ognja in sviganjem raket v jasno poletno noč, kar je dalo nastopu še bolj svečano obeležje. Občinstvo se je zadovoljno razhajalo s telovadišča in krenilo v sokolski dom, kjer je bila prirejena zabava s plesom, ki je potekla v prijetnem razpoloženju vseh navzočih. Viškemu Sokolu k nastopu iskreno čestitamo, želimo mu, da pri de kmalu do novega letnega telovadišča, kjer se bo mladina urila in uživala svež zrak, in kjer bo lahko drugo leto proslavil svoj 30letni jubilej. Naj veljajo tudi viškemu Sokolu Tyrševe besede: Bori se, ne kloni in »Le naprej brez miru...« —at.

VII. zlet sokolske župe Ljubljana

Dne 11. in 12. junija bo na telovadišču Ljubljanskega Sokola zlet in tekme članstva, ter naraščaja sokolske župe Ljubljana.

Za tekme članstva in naraščaja v prostih vajah, vajah na orodju ter v prostih panogah je prijavljeno nad 4000 tekmovalcev. Tekme se začne v soboto 11. junija ob 15. uri.

V nedeljo 12. junija bodo ob 8. uri izkušnje vse oddelkov, ob 11. uri sprevod, ob 15. uri pa javna telovadba, kjer bo nastopilo okoli 3000 članstva, naraščaja in deca v prostih vajah ter v vajah na orodju. Posebnost javne telovadbe bodo izredno lepe, težke in učinkovite skupne proste vaje članstva in naraščaja za zlet v Pragi, bojna tekma naraščajnikov, nastop zvezne tekmovalne vrste članic na orodju, nastop vzorne vrste članov na orodju, izmenski tek članov žup Beograd, Zagreb in Ljubljana ter prvi nastop novega župnega jednega odseka. Po javni telovadbi bo na zletišču velika sokolska zabava.

Za zlet je izdala župa posebne kovinske zletne znake v dveh barvah. Znak morajo imeti brez izjeme vsi udeleženci zleta, telovadeči in netelovadeči. Netelovadeče članstvo dobi ta znak pri svojem društvu po Din 10, telovadeče članstvo, naraščaj in deca pa ga dobi v telovadnihi pri svojem vodniku po posebnih pogojih. Brez tega znaka ne bo imel nihče dostopa na zletišče k teknam, k skušnjam in k javni telovadbi.

V sprevodu bo sodelovalo članstvo, naraščaj in deca izključno v slavnostnih, oziroma v telovadnih krojih, ker se župa tudi Vsesokolskega zleta v Pragi udeležijo izključno v slavnostnih krojih.

Na to največje letošnje sokolsko prireditve opozarjamo in vabimo sokolsko članstvo in sokolstvu naklonjeno narodno javnost.

Sokolska župa Ljubljana.

— Sokol I. Ljubljana-Tabor poziva vse ono članstvo, ki se je prijavilo za zlet v Prago in že vplačalo prispevke za potovanje, da do srede 8. junija 1938 20. ure prinese osebno v društveno pisarno svojo člansko legitimacijo, kjer bo moralo podati še nekatere podatke, potrebne za skupni potni list. — Državno in samoupravno uradništvo pa mora do tega dne obenem s člansko legitimacijo predložiti še potrdilo svojega predstojnega urada, da mu je potovanje v Prago dovoljeno. Obenem se poziva vse to članstvo, da se podvrže preiskavi društvenega zdravnika, ki bo v torek 7. in sredo 8. junija 1938 ob 20. uri v vadišteljski sobi na Taboru. Brez potrdila zdravnika, da je prijavljenec sposoben za potovanje v Prago ne bo mogel nihče potovati s sokolskim transportom. Zdravo! Uprava.

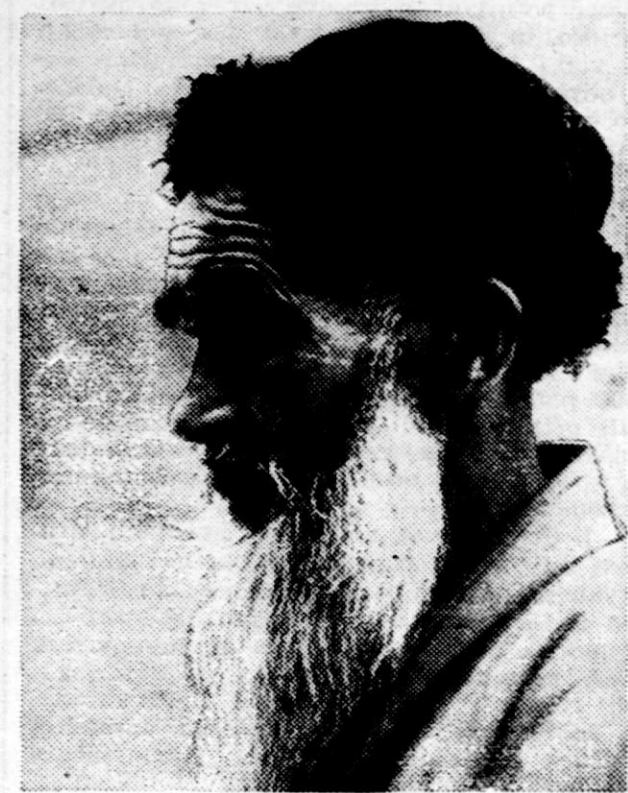
Z Bizeljskega

— Zborovanje učiteljev JUJ za srez Brežice. Učiteljsko društvo za srez Brežice bo zborovalo v soboto 11. t. m. ob 10. uri na tukajšnji ljudski šoli z običajnim dnevnim redom, ki bo naknadno objavljen. Učitelji pripravite predloge za banovinsko skupščino! Na razpolago to avtobus.

Kirgizi stopajo med kulturne narode

Lep napredek velike dežele, ki pa šteje samo 1,300.000 prebivalcev

Dežela, velika kakor Belgija, Holandska, Švica in bivša Avstrija skupaj, segajoča s svojo mejo od ščita Han-Tengri do Pamira v dolino 800 km do Kitajske, zanima po svoji prirodi in ljudeh, to je republika, kjer prebivajo Kirgizi. Na obrobah gorskih velikihav se vrste igličaste gozdovi s alpskimi senožeti, v nižinah zore jabolka, hruške, grozjce, granatna jabolka, inžir, urjuk, na jugu se razprostirajo prostorni gozdovi in rodovitna črna zemlja.

Star Kirgiz

Šele v zadnjem desetletju se razvija prebivalstvo te dežele od nomadskega življenja k trajni naselitvi, tu nastajajo veleposredstva in kolektivna gospodarstva, v katerih je organiziranih že 92% kmetij. Na starih in poljih so se pojavili traktorji, velblod in konj sta dobila novega zaveznika v avtomobilu. Nad gorami in dolinami plasi orle in druge roparice brenenje letalskih motorjev. Zateglenu prepašnjo narodnih pevcev akynov se pridružuje godba iz radijskih aparatov in v nomadskih sotirih igra gramofon. Civilizacija in kultura 20. stoletja sta posegla v primitivno življenje in vodila ljudstvo naglih korakov naprej.

Kirgizi, ki tvorijo dve tretjini 1,300.000 duš broječega prebivalstva, so okusili pri-

tisk kitajske in tartarske nadvlade. Pod carsko Rusijo je bila njihova zemlja samo kolonija. Pred revolucijo je bilo med Kirgezi samo 2% pismenih. Kirgizki narod se je opetovano uprl svojim tlačiteljem. Zadnji upor je bil leta 1916, ko so tisoči Kirgizov pobarvali s svojo krvjo vode Issyk-Kulja in ko so tisoči zbežali čez prelaz Tan-šan na Kitajsko. Po revoluciji je postala ta dežela sestavni del turkmenške republike, leta 1924 je bila pa ustanovljena avtonomna kirgizska republika, ki se je pozneje izpremenila v avtonomno republiko, zdaj je pa polnopravna zvezna republika.

Dežela preživlja pravi tehnološki in kulturni prevrat. Nastalo je mnogo novih podjetij, zgrajene so bile tobačne, tekstilne in usnjarske tovarne, elektrarne, tovarne za predelovanje volne, za mesne konzerve, modernizirani so bili premogovniki in produkcija premoga se je v primeri z letom 1913 poenajstila. Industrija kaže velik porast. Njena produkcija je narasla 40kratno, karavanskim putem so se pridružile ceste in železniške proge, glavno mesto republike Frunze, bivši Piš-pok, je zvezano po stranski progi s sibirsko turkmenstansko železnico. Letos bo ta stranska železnica podaljšana do mesta Tokmak, potem čez greben Ala-Tau po slikoviti Buamski kotlini do jezera Issyk-Kul. To jezero nikoli ne zamrzne.

Pa tudi poljedelstvo počne zaostajati za industrijo. Zasejana ploskev se je povečala v zadnjih 10 letih od 454.000 na en milijon ha. Živinoreja je napredovala za 73 odstotkov. Kirgizska zemlja krije v sebi neizmerna naravna bogastva. Organizirano pridobivanje nafte in radijskih rud. V Hajderkanu je eno najbogatejših ležišč živega srebra in antimona. Ta dežela ima sijajno bodočnost.

Roko v roki s tehničnim napredkom gre tudi kulturni napredek. Pred revolucijo so imeli Kirgizi 107 šol, v katerih se je učilo 7.000 učencev, zdaj imajo pa 1547 ljudskih in 240 srednjih šol, v katerih se uči nad 250.000 dečkov in deklet. Tudi umetnost lepo napreduje. Pri vsem tem pa posega v sodobno življenje mnogo starih pojavov. Poleg modernih evropskih oblik videži še vedno mnoge pestril narodnih noš. V starih in gore hodijo na lov stari Kirgizi s sokoli. Pestre narodne svetčanosti, združene navadno z jahalnimi tekmami, ob katerih se gledalci kar v glavi vr-

ti, niso še vedno sledove starega načina življenja. Toda vrata v jutrišnji dan so tej deželi že na stečaj odprta.

Maroška legenda

Neki maroški sultan je naročil svojemu vezirju, naj ugotovi in popiše po vsej deželi norce in tepec. Vezir se je lotil dela in ko je imel sestavljen ves seznam, ga je odnesel sultanu. Sultan je na debelo pogledal, ko je zagledal na prvem mestu svoje ime. Kri mu je pritnila v glavo od jeze in že je hotel zapovedati svojim vojščakom, naj obglavijo vezirja, ko mu je šinila v glavo misel, da bi ga pred usmrtnijo vprašal, kako je prišlo do tega čudnega seznama.

— Zakaj si se drznil napisati moje ime na prvo mesto med norci in tepeci? — Vsemogočni gospodar, — je odgovoril vezir, — tvoje ime sem postavil zato na prvo mesto, ker si oni dan poveril za nakup konj mnogo denarja ljudem, ki jih nisi še nikoli videl in ki se nikoli več ne vrnejo. — Kaj pa če se vrnejo? — je vprašal sultan.

— Potem bom tvoje ime izbrisal in vpisal v seznam njihova imena.

Aerodinamika v sportu

V dobi aerodinamičnih lokomotiv, avtomobilov in letal ne more človeka presenetiti, da je bila na kongresu ameriškega fizikalnega društva v Washingtonu sprožena misel proučiti vprašanje, kakšno obliko naj ima palica, ki se rabi za golf. S tem se je pečal fizik Crooker. Ugotovil je v prvi vrsti, kako hitro more igravec golfa zamahniti. Ta hitrost ni majhna. V rokah treniranega igrarja švigne palica nad njegovo glavo s hitrostjo nad 200 km na uro. Pri taki hitrosti pa ne smemo prezreti značilnega odpora.

In Crooker je ugotovil z nadaljnjimi po-

skusi v veterinem predoru, kjer je poskušal na modelih najprimernejšo obliko letala, da se da napraviti palica za golf tako, da se zniža zračni odpor na petnajstinko do sedanjega upora. Igrarč z aerodinamično palico bo imel veliko prednost pred drugimi igrarči. In to je skrb, ki si z njo belijo glave mnogi ljudje celo v teh burnih časih.

Električne ograje

Neki ameriški farmer je ogradil svoje zemljišče z žico, po kateri je napeljal iz mestne elektrarne električni tok. Tako je hotel odgnati od svoje farme tuj pse in škodljivce zverjad. Udarci, ki je zadel žival, je bil dovolj močan, da jo je za dolgo zastrašil, a zopet ne toliko, da bi jo resno poškodoval. Toda ameriško društvo za zaščito živali je zvedelo za to in se obrnilo na oblasti s prošnjo, naj prepovedo uporabo električnih ograd. Kmalu je pa izdelala podobno napravo neka velika ameriška tovarna in dosegla je, da je prišla v prodajo.

Navadne ograje so razmeroma drage in treba je mnogo žice, če hočemo, da doseže ograja svoj namen. Električna ograja je za tretjino cenejša, stroški za električni tok so pa itak neznatni. Zdej je v Ameriki že okrog 400.000 električnih ograd na 100.000 farmah. Večina je priključena na mestno električno omrežje in le nekatere na močne baterije. Električne ograje služijo za zaščito drobnice pred zvermi in so najboljše ovira, da živina s sosednjih pašnikov ne more priti skupaj. Tako se ne morejo prenašati živalske kužne bolezni, kar se sicer rado pripeti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

ber prijatelj, toda če gre za zločin, postane še bolj-
ši policijski uradnik.

— Vedeti hočem, kaj je z mojim očetom!
— To boste morali povedati, Sketch, ker se zanimam za to tudi jaz, — je dejal inspektor trdo. Sketch je vstal in stopil k drugemu oknu.

— Do večera imate čas za premislek in če ne poveste, kar veste, vas aretiram.

Inspektor Braun je bil sedaj policijski uradnik. Ozrl se ni niti na Sketcha, niti na Pamela, toda jasno je bilo, da so mišljene njegove besede povsem resno.

Sketch si je zamišljeno prižgal pipo. Vladala je tišina, v kateri se je slišalo samo naglo dihanje Nikie, ležeče z iztegnjenim jezikom pri Pamelini postelji.

Potem je pa zunaj zadrdrala kočija in se ustavila pred policijsko stražnico.

— Kočija vas čaka zunaj, — je dejal inspektor. — Sel je tu doli, ta pajac Burne, — je dejal Peter svareče Sketchu, ko je stopil le-ta iz policijske stražnice. Sketch ni odgovoril. Krepko je stisnil zobe in krenil naprej.

Trije možje so šli za njim. Tam doli je ležala domača Nukualufa in Sketchu je bil znan namen Burnove poti. Sel je povedal domačinom, da je beli potepuh ubil njihovega Tinanivirija, moža, o katerem se je govorilo, da je tabu in da ubiti še zdaj leži na maiao-tabu zemlji.

E. KIRCHBERGER

Malokaj,

ROMAN o človeku gobaucem

Hotel jo je vprašati in dvignil je rob plašča, zakrivajoč njeno obličje. Pamela je bila ta čas zapala. Bleda mesečina, ki se je bila razlila po nevihti nad krajino, je božala njena lica in se ji zapletala v lase. Sketch se je sklonil in jo rahlo poljubil na čelo.

— Deklica draga, rad te imam... je zašepetal.

XV.

Pamela je odprla oči in zrla presenečeno na napete obraze mož, sklonjenih nad njo.

— Ta injekcija je pa le pomagala, — je zaslišala glas iz daljave.

Vračala se ji je zavest. Kazalo je, da sije zunaj solnce in da je krasen dan. Najprej je zagledala inspektorja Brauna in na njegovem čelu gube, sledove skrbi. Potem je pa zagledala Sketcha, ki jo je nepremično gledal. Njegov obraz je izražal zdaj strah. Govoriti ni mogla, ker je imela tako težak jezik, da ga ni mogla premakniti.

— Dragi doktor, ali ste prepričani, da je zdaj že vse v redu? — je slišala Sketcha in morala se je nasmehniti.

41

— Saj je... Seveda je vse v redu, — je odgovorila. Bila je že pri polni zavesti in imela je tako jasno glavo, kakor da se ni nič zgodilo.

— Pamela — drago dekle — bog bodi zahvaljen, toda strahu ste nam nagnali! — je vzkliknil Sketch radostno in jo pobožal po obrazu. Obrnila se je k njemu in položila glavo na njegovo roko.

— Le mirno, mirno, — jo je svaril zdravnik, — zdaj bo najbolje če odide.

Doktorja Sekterja je poznala in že v otroških letih se je smejala njegovi okrogli postavi.

— Oddite lahko vi, drugi pa ostanejo tu. To je moja želja, — je dejala.

Sekter je nekaj zamrmral in odšel.

Potem je pa zagledala Pamela tri može dobrodošlih obrazov in spomnila se je, da so to tisti, ki so spremljali Sketcha.

— Ne poznam vas še... se jim je nasmehnila.

Prvi je v zadregi povesil oči in pogledal na svoje noge. Opazila je, da je potepuh, kakor drugi trije in prošila jim je roko v pozdrav.

Možje so boječe pristopili in šepasti je zajecjal:

— Gospodična, mi smo tu z Jackom... Toda mi že odhajamo, ker nas tako srdito gleda...

Pamela se je morala zasmejati.

Ostali so sami trije v izbi. Čutila je, da Braun s Sketchem o včerajšnji ovadbi še ni govoril. Stal je pri oknu in bobnal s prsti po steklu. Zdej pa zdaj si je pogladil lase, na Pamela se pa ni hotel ozreti.

Sketch je sedel ob njeni postelji in jo božal. Tedaj se je umaknila njegovi roki in dejala tiho:

— Jack, nekaj sem vam hotela povedati... Sketcheva roka je segla v blazino in zdrknila po blazinici. Sketch je debelo pogledal. Inspektor je jel močneje bobnati po oknu.

— Pusti... je povzela besedo.

— Poslušaj to zdaj. Zdravnik je dejal, da se ne smete razburjati, — je dejal Braun ostro in se sva-reče ozrl na njo.

— Ne bom se razburjala, dragi inspektor, toda o tej stvari moram govoriti z Jackom. Nikar me ne motite, prosim... In obrnila se je na presenečenega Sketcha, rekoč:

— Snoti sem vas ovadila zaradi umorov in izsiljevanja denarja od mojega očeta. Vem, da mi tega nikoli ne boste mogli odpustiti, čeprav je malo manjkalo, da nisem potem izgubila življenja. Toda udam se v svojo usodo. Čim si nekoliko opomore, odpotujem v Evropo in nikoli več vam ne stopim pred oči. — Ne — ne govorite, — zdaj hočem vedeti, zakaj izsiljujete denar od mojega očeta in zakaj nosite ta denar inspektorju.

Sketcheve ustnice so bile krepko stisnjene. To, kar mu je povedala Pamela, ga je silno osupnilo. Kratko in suho se je zasmejal.

— Posrečena šala, dragi inspektor, kaj ne?

Braun je nekaj zamrmral, ne da bi odvrnil pogled od ulice.

... in z vašim očetom tudi Pamela. Tu vpiro inspektorja bi ne govoril tako odkrito. Je sicer do-